

For Sjæmmet.

Et Tidsskrift for nyttig og underholdende Læsning.

5te Aarg.

Den 15de November 1874.

No. 21.

En gammel Historie.

"Vi vil tilbage til Ægyptens Gryder! —
Bed Orkentoget væmmes vore Sjæle,
ved Jehova og Moses og det Gæle, —
— tilbage! Det er Folket nu, som hyder!
Støb os en Guldgud, Aron, — en, som smager os,
en, som kan respektere Folkets Bud!
Vi kan ei bruge denne Mose Gud;
han er for stor, for høi; hans Vælde plager os!"

Dg Aron skjald; thi Folkets Skrig var mægtigt,
Dg der var Gjæring i den vilde Skare.
Sæghundredtusind Stemmers "Kraav" var vægtigt —
at trodse det — det vilde give Fare!
— Man hylede, streg som Stormens Sus om Høst,
man løstede Næverne og Sværde ligned;
den gamle Aron blegnede ved Synet
og tog det Raad at lyde "Folkets Røst."

Saa støbte han med Kunst en Gud af Guld,
af Skabning som en Kalb, med trinde Buge,
og Hoven jubled, af Begeistring fuld:
"Se det er Folkets Gud! Ham kan vi bruge!"
— Nu var det knækket, Himmelthraaniet;
nu fylgte Dands og Jubel hele Leiren.
Nu feired Jakobs Sønner "Folkefejren"
med Tak til Kalven før den vundne — "Frihed."

Saa, nu var "Folkeviljen" sat paa Ehronen.
Nu var man friet jo fra Herrens Lov
— og byttes skulde Folkets Fremtidstog
for fortsat Slaveri hos Faraonen —!
Det var vel Frihed. Løftets fagre Land,
som længst var givet dem til Arv og Tie —
hvad veied det? Hvad var et Kanaan
mod at faa gaa paa sine egne Veie?

— Men havde "Folkets Vilje" dengang seiret,?
dets Saga havde endt i samme Stund.
Dg Jakobs skjønne Slekt, for Vinden veiret,
var sunken ned paa Glemjelskabels Bund.
Blandt Faraoners usle Trællehere,
til Døden træt for Slaveriets Svoll,
den havde faa't hin stemme Sandhed lære:
Det Folk er frit kun, som er Herrens Folk!

Men Herren "tvang" det under sine Binger
og lærte det sit Vældes Lag at tage.
Dg derved just — saa underligt det klinger —
blev Folket frelst fra Undergangens Lage.
Just derved blev det til et Storhedskrige,
just derved blev det Verdens Sandheds Folk
og lærte os, at — hvad vi saa vil sige —
Det Folk er stort kun, som er Herrens Folk!

Just derved vandt det Lykke, vandt det Ære,
fik herligt Liv, fik Sangere og Gælte, —
just derved skulde Verdens Laager smelte
for dets Profets vidunderlige Lære.
Dg derfor faldt tilfjældt de Verdensriger
til Døden ramte for dets Sandheds Dølf,
og vi fik se, at — hvad end Verden siger —
det Folk er stærkt kun, som er Herrens Folk!

Grevens Bibliotek.

(Af G.)

Det var en solklar Dag i Begyndelsen af Mai Maaned; Græsset myldrede frodigt frem, og smaa gule og hvide Blomster stode langs med Grøstefanterne, medens Lærken jubede i den varme Luft. En Dagpost hjørte langsomt henad Chausseén, og indeni den sad min lille Søster og jeg, hun tittende ud ad Vinduet med barnlig Nysgjerrighed, medens jeg uforstyrret overlod mig til mine egne sørgmodige Tanker.

Da lille Louise kom til Verden, blev hun og jeg moderløse, og da der næsten var tolv Aars Forskjel i vor Alder, havde hun fra den Tid af været som mit eget Barn. Vi havde levet et lykkeligt Liv hos vor Fader, der var en from og kjærlig Mand; men for en Maanedes Tid siden havde vi mistet ogsaa ham og vare blevne efterladte uden Forsørger og uden Formue. Netop da det saa mørkest ud for os, fik jeg et fordelagtigt Tilbud om en Lærerindeplads, som jeg modtog med begge Hænder, da jeg derved blev sat istand til ikke blot at sørge for mig selv, men ogsaa at kunne yde et aarligt Bidrag til min lille Søster, som skulde være hos vor Bedstemoder, der levede i smaa, Naar i den nærmeste Kjøbstad ved den Forpagterfamilie, Clausens, hvor mit fremtidige Hjem skulde være. Det var svært at skulle ud mellem fremmede Mennesker, dog sølte jeg mig taknemmelig over at beholde Bedstemoder og Louise saa nær ved mig.

Posthuset var skraas over for det Hus, hvor Bedstemoder boede, og da Dagposten holdt stille, stod hun allerede i Døren for at tage mod sine Børnebørn.

Hun var en høj, rank Kone, med et endnu temmelig ungdommeligt Ydre; det sorte Haar, hvori man hist og her opdagede smale Sølvstriber, laa glat under den skinnende hvide Kappe. Der var noget Kraftigt i hendes hele Fremtræden, noget Kort i hendes Maade at tale paa; hendes Bevægelser vare lette og hurtige og hendes Dragt i høj Grad jirlig, hvor tarvelig den end var. Paa Fremmede gjorde hun i Almindelighed et noget koldt og strengt Indtryk; men naar hun talte, kom der et lyst Udtryk i de brune Øine, der vilkaarligt drog Hjerterne til sig. Hun var af den Slags Mennesker, der have Alles Agtelse, Manges Tillid og nogle Enkeltes hele Kjærlighed.

Da hun var sytten Aar gammel, var hun allerede bleven gift; men efter 12 Aars lykkeligt Ægteskab blev hun Enke og havde da en fin meget ringe Formue, hvoraf hun anvendte det Meste paa sine Børns Opdragelse. Af disse havde hun mistet to, netop som de vare blevne voksne, og hun havde faaet dem i god Veir, medens hun havde beholdt en Søn tilbage, det yngste af alle hendes Børn. Dog han var Krøbling og lammet for Livstid ved et ulukkeligt Fald, som han havde gjort i sin Barndom. Han var kun et halvt Snees Aar ældre end jeg — min Moder var nemlig sine Forældres ældste Barn, medens han var det yngste, og han levede nu hos sin Moder, der aldrig forlod ham for længere Tid, men ernærede ham og sig selv, dels ved Resterne af sin lille Formue, dels ved forfjelligt Haandarbejde.

Fader sagde lidt, at Bedstemoder havde baaret sine Hjertesorger og de trange Tider fromt og ydmygt, medens de tillige havde udbillet hendes Karakteres store Fasthed. Hun talte ikke meget om sine Bekymringer, og Fremmede troede hende næsten ligegyldig; men naar man saa det lyse Udtryk i hendes Øine, efter at hun havde læst i sin Bibel eller var kommen hjem fra Kirken, saa sølte man klart, hvor hun hentede sin Trøst og Styrke fra. "Hold dig altid til Bedstemoder, naar jeg engang er borte", sagde Fader lidt til mig under sin sidste Sygdom. "Du kan altid stole paa hendes Raad, og hun vil være dig en trofast Støtte. Glem aldrig, at der slaar et varmt Hjerter under det strenge Ydre, du vil snart forstaa, at man mest kommer til at elske hende i de alvorligste Nødsikke."

"Der staar Bedstemoder", raabte Louise, og vi skyndte os Begge henimod hende. Min lille Søster fløi hende om Halsen, medens hun bøiede sig og kyssede min Kind. Hun trak os hurtigt ind i Dagligstuen, hvor hun satte sig i Sofaen, idet hun tog Louise paa Skjødets og trak mig ned ved Siden af sig, medens hun lagde en Arm om hver af os.

"Min Datters Børn, mine egne smaa Piger!" sagde hun, og hendes Stemme havde saa blød en Klang, som jeg aldrig havde hørt før. Taarerne løb ned over hendes Kinder, medens hun bøiede sig og kyssede os Begge. Jeg sad i taus Forundring, da jeg aldrig før havde seet Bedstemoder saa bevæget. Det maatte være bort store Tab, der havde grebet hende saa dybt og maatte tillige oprevet de gamle Saar. Men ved at se hende saaledes fik jeg Mod til at trykke mig tættere ind til hende.

"Hvor du ligner din Moder, Edele!" sagde hun, medens hun løste min Hat og strøg Haaret bort fra min Pande. "Det samme lysebrune, krøllede Haar, de samme gode, trofaste Øine, ja endogsaa de smaa Smilehuller i Kinderne; men du ser yngre ud, end hun gjorde i din Alder. Hun var allerede dengang en gift Kone og havde dig paa Armen, medens du endnu næsten ser ud som et Barn."

"Og jeg skylder dog snart tyve Aar, Bedstemoder."

"Ja, det er sandt; hvor Tiden dog gaar. Men nu er det bedst, at I begge lægge Tøiet ind i Sovestuen og saa komme ind for at drikke Kaffe."

Kaffebordet var dækket i et Hjørne af Stuen foran en Slags Løibænk, hvor den stoffels Onkel Anton altid pleiede at ligge hele Dagen, uden at kunne røre sig selv af Pletten. Der laa han stille og taalmodigt, og paa mit deltagende Spørgsmaal om, hvorledes han havde det, fik jeg det gamle Svar, som jeg kjendte saa godt: "Tak godt!" Kun saa jeg, at hans Øine som sædvanligt ofte hvilede paa hans Moder med et vemodigt Udtryk, som om han sørgede over, at hun bestandigt maatte hjælpe ham, medens han længtes efter at arbejde for hende.

Vi satte os om Bordet, der som altid var prydet med et Glas med friske Blomster. Bedstemoder stod foran Bakken og skjænkede selv, hvilket hun holdt mest af. Hun havde nu igen faaet sit sædvanlige rolige Udseende og søgte at lede Samtalen hen paa almindelige Ting, hvilket lykkedes hende fuldkomment; thi hun havde en seregen Maade, hvorpaa hun kunde afvinde de mest dagligdags Ting en

vis Interesse. Paa samme Tid havde hun altid et vaagent Die for Anton's Fornødenheder. Uden at det egentligt mærkedes, vidste hun bestandigt, hvad han netop trængte til, og havde allerede opfyldt hans Duffer, før han havde udtalt dem.

Formiddagen gif hen med forstjellige Ting, som Bedstemoder og jeg maatte ordne sammen. Da Middagen var forbi, faldt Anton i Søvn, og jeg fik lille Louise, der ikke var vegen fra mig hele Dagen, til at gaa lidt ud i Haven med en stor Billedbag, medens Bedstemoder satte sig hen med sit Strikketoi. Hun havde meget at tale med mig om, og ledig kunde hun aldrig være. Jeg satte mig nu hen og fortalte hende om mine Fremtidsplaner, om hvorledes jeg havde tænkt at indrette det Alt for Louise og mig.

"At Barnet bliver hos mig, følger af sig selv", sagde Bedstemoder. "At jeg skal være nødt til at tage Noget for hende, gjør mig ondt; men paa den anden Side har du godt af at have et Maal at arbejde for. Kunne vi spare Noget sammen, gemme vi det til den Lille."

"Ja, du kan tro, jeg skal være flittig, Bedstemoder. Kjender du Noget til Clausens?"

"Jeg har kun truffet dem nogle enkelte Gange og kan altsaa ingen egentlig Mening have om dem. Men ham i det Mindste faar du snart at se, da han selv vilde hente dig her. Han ser ud som en Hædersmand og hun som en god, forstandig Kone, og hele Familien har et godt Ord paa sig."

"Gud sse Lov — det er lidt underligt at skulle til fremmede Mennesker."

"Ja, Barn, men husk paa, at du aldrig er ene alligevel. Der er En, som vaager over dig, naar du vil holde fast ved ham."

"Jeg ved det, Bedstemoder! — kunde jeg blot altid føle det."

Jeg mærkede, mine Lærer vilde til at bryde frem, og kjæmpede for at standse dem, da Bedstemoder ikke holdt af, at man gav for meget efter for sine Højskæler.

"Bedstemoder", sagde jeg pludseligt, "hvor du var fjærlig mod os, da vi kom, jeg har aldrig før feet dig saaledes."

"Det vil sige med andre Ord, at du til daglig Brug finder mig altfor alvorlig", svarede hun med et lidet Smil. "Jeg har mærket paa, hvad vi have talt om idag, at du har udviklet dig til en fornuftig Pige, saa maa du ogsaa kunne forstaa, at man godt kan tale lidt kort uden at mene det slem. Husk paa, jeg har mest opdraget Dreng, og det giver Bestemthed. Og tror du ikke, at Jo er nødvendig ligeoverfor ham —" hun pegede paa den sovende Anton — "han har for megen Blødhed, derfor maa jeg være fast for os Begge. Kjærligheden bestaar heller ikke i Ord, men i Handling. Dog nu har jeg talt længere om mig selv, end jeg holder af; men du maatte jo kjende mig lidt bedre nu, da vi To paa en Maade skulle være fælles om Barnet."

Medens hun endnu talte, hørte jeg en Vogn dreie om Hjørnet og holde udenfor. I samme Dieblid vaagnede Anton, og lille Louise kom farende ind i Stuen. Der blev banket paa Døren, og en ældre Mand, som jeg kunde tænke mig maatte være Forpagter Clausen, traadte ind.

Jeg kom til at tænke paa Bedstemoder's Ord: "Han ser ud som en Hædersmand!" thi der var Noget i hans kraftige Skikkelse og ærlige blaa Dine, der strøg indgjød Tillid. Han blottede ærbødigt sine hvide Haar for Bedstemoder, der havde reist sig for at hilse paa ham. Efter at have talt et Par Ord sammen, vendte han sig om mod mig, og idet han rakte mig Haanden, sagde han med et trohjertigt Udtryk:

"Blot De nu maa føle Dem vel hos os, lille Frøken Lindstrøm!"

Min Kuffert var imidlertid bleven sat op paa Vognen, og jeg havde hurtigt faaet Tiset paa. Anton's Læber skjælede, da han rakte mig Haanden til Farvel, dog sagde han Intet, hvorimod Louise ikke var at formaa til at slippe mig, og jeg havde ikke Kraft til at rive mig løs fra hende.

"Nu maa det være nok", sagde Bedstemoder endeligt og tog Barnet med lempelig Magt i sine Arme, idet hun kyskede mig paa Panden og tilføiede: "Liv vel saalænge, lille Edele! Husk paa, du kan nok komme herind om Søndagen, ikke sandt, Hr. Clausen?"

"Jo, naturligvis, kjære Fru Carlsen! og det kan ogsaa godt ske mangen en Søndags Eftermiddag; vi ere jo kun en liden halv Mil borte fra huerandre", svarede han venligt.

"Det var deiligt", sagde Bedstemoder, og min lille Søster løstede Hovedet op og smilte til ham gennem sine Lærer.

Jeg gav hende og Bedstemoder endnu et hastigt Kys og løb ud af Stuen.

Et Dieblid efter sad vi paa Vognen, og de utaalmodige Heste fore afsted, medens jeg kastede endnu et dvælgende Blik tilbage paa det lille Hus, der nu gjemte min bedste Skat.

Hvor jeg var min Sidemand taknemmelig for, at han ikke talte, men tillod mig at samle mine Tanker i det Kvartertid, som vor Tur varede.

"Det er Egebjerg", sagde han endeligt, da vi dreiede ind i en bred og temmelig lang Kastanieallee, for Enden af hvilken man kunde se en anseelig Bygning, der med sine svære Mure og røde Taarne næsten saa ud som et lidet Slot. Den laa midt i en meget stor Have og Skov, der strakte sig bagved den og langt til begge Sider, dog kunde jeg kun se Omridsene af det Altsammen, da Mørket næsten var faldet paa. Vi holdt foran en lang, lav Sidebygning, hvor der skinnede Lys fra flere Vinduer. Hr. Clausen sprang af Vognen for at hjælpe mig ud, og idet han rakte mig Haanden, sagde han hjerteligt: "Velkommen!"

"Det ønsker jeg Dem med, lille Frøken", sagde en kvindelig Stemme, og jeg kunde tænke, det var Husmoderen, der hurtigt kom ilende ned ad Trappen og tog mig i Haanden. Hun førte mig op i Forstuen, og der kunde jeg ved Skinnets af den brændende Petroleumslampe se, at det var en ældre Kone med lyse Dine og et venligt, moderligt Udseende.

Da jeg havde lagt Hat og Raabe af, førte Fru Clausen mig ind i Spisestuen, hvor Familien var samlet om Thebordet. Den var dog for Tiden kun liden, da alle Sønerne, som man fortalte mig, vare ude af Huset, en Datter

var gift, og der var altsaa kun de to yngste Smaa-piger, mine tilkommende Elever, tilbage, to Børn paa otte og ni Aar, der saa gode og opvakte ud. De vare Alle saa venlige og kappedes om at vise mig saamange smaa Opmærksomheder, at den underlige forladte Følelse, der havde listet sig over mig, hurtigt forsvandt. Dog var jeg meget træt og gik strøg efter Theen op paa mit Værelse, der var rummeligt og hyggeligt indrettet, og som jeg var glad over ikke at skulle dele med Nogen.

Det var en tung Følelse at være ganske ene og for første Gang at skulle sove under Fremmedes Tag. Men da jeg stod ved Vinduet og saa op mod den af Stjerner straalende Nattehimmel, faldt Bedstemoders Ord mig ind: "Gust paa, du er dog aldrig ene!" og der kom en underlig Fortrøstning over mig, medens jeg sendte en Bøn opad om Betsignelse over min nye Livsbane.

Det varede ikke mange Dage, før jeg var godt i Gang med mine smaa Elever, og da det var begavede Børn, var det ordentligt morsomt at undervise dem. Men netop fordi de vare saa videbegjærlige, følte jeg Nødvendigheden af at gaa stadigt frem selv, og det var mig derfor en stor Glæde, da Hr. Clausen, der havde alle Nøglerne til Hovedbygningen, en Dag gav mig Lov til at benytte Grevens Bibliothek derover, saameget jeg lystede.

"Der er dog Ingen, som bruger det, medens Herfabet er borte", sagde han, "og de have jo været i Udlandet i mange Aar, og Gud ved, om de nogenstunde mere ville bo her. Her er nu Nøglen, Froken, saa kan De gaa derover, naar De selv har Lyst; men De passer nok altid at laase Døren igjen. Alt er i den vildeste Uorden derover, da Greven ikke har ønsket, at der skulde gjøres Noget ved det i hans Fraværelse. Dog har han udtrykkelig givet mig Lov til, at vi her i Huset kunne benytte alle Bøgerne, saa De kan ganske roligt gaa derhen."

Jeg blev meget glad ved denne Tilladelse og benyttede den strax.

Bibliotheket var et stort, ottefattet Værelse, der optog hele den ene Etage i det største Taarn. Paa alle Væggene var der fra Loft til Gulv anbragt svære, udskaarne Egetræshylder; men de vare støvede og forfaldne, og Bøgerne laa skjodesløst henstængte, dels paa dem, dels paa Gulvet; mange vare desuden stuvede sammen i store Kasser. Der var en umaadelig Masse, og det var et sandt Herkulesarbejde blot nogenlunde at faa et Overblik over, hvad der fandtes, dog til Læsnings havde jeg altid haft god Taalmodighed, og da jeg kun underviste mine Elever fire eller fem Timer dagligt, havde jeg Tid nok til min Naadighed.

Jeg havde trukket en gammel Lænestol hen i en af de dybe Vinduesnicher, hvor man havde den herligste Udsigt over Skov og Vand, og der tilbragte jeg mangen en stille, nydelsesrig Time med en god Bog eller mit Haandarbejde. Jeg var i Virksomhed fra Morgen til Aften, da jeg nyttede hvert ledigt Dieblit til at sy forskjellige Ting, som den gode Fru Clausen altid vidste at skaffe mig af med. Hver Skilling, jeg kunde spare sammen, blev bragt ind til Bedstemoder, og under dette virksomme Liv mildnedes Sorgen over min kjære Faders Bortgang efterhaanden, og mit glade Sind vendte lidt efter lidt tilbage.

Baade Hr. og Fru Clausen vare meget venlige imod

mig og gjorde alt Muligt, for at jeg ret skulde føle mig hjemme hos dem, og Søndagene, som jeg altid tilbragte hos Bedstemoder, vare Høypunkter for hele Ugen. Det gik godt med lille Louise, hun var sød og kjærlig i sit nye Hjem, som hun havde været del i det gamle, og Bedstemoder var utvættelig i at ofre sig for os Alle; men hun holdt ikke af, at vi talte derom.

Saaledes forløb Sommeren, og vi vare alt komne ind i September Maaned. Himlen havde faaet en dybere, mørkeblaa Farve; Luften var ren og blaa, og Skovene stode i sin mangefarvede Dragt. Vi sad Alle ude i det store Lindelysthus, hvor vi pleiede at drikke Kaffe, da Posten blev bragt ud. Der var kun et eneste Brev, det var til Hr. Clausen, der strax brød og læste det, medens vi Andre grebe efter Aviserne. Et Dieblit efter udbrod han forbauset: "Tænk blot, Greven og Grevinden komme hertil — der skal gjøres rent i Hovedbygningen og hurtigst muligt skaffes nogle Folk til den uvendige Gjærning — til deres personlige Opvartning bringe de selv Tjenerstab med."

"Naar komme de?" spurgte vi Alle som med en Mund.

"Vi kunne vente dem allerede om nogle Dage; dette Brev er paa en uforklarlig Maade blevet opholdt undervejs. Jeg maa strax op og se, hvad der er at gjøre."

Der blev nu en Rengjøring og Udluftning, en Rensning af alle de gamle Møbler i den vidtløftige Bygning. Alt kunde naturligvis ikke ordnes paa saa kort en Tid; men hvad der kunde gjøres blev gjort, og da Dvertrækkene kom af Møblerne, og de svære Silkegardiner bleve hængte op, fik Værelserne efterhaanden et hyggeligt og venligt Udseende. Kun Bibliotheket blev som sædvanligt staaende aflaaet, da Greven udtrykkelig havde skrevet, at Ingen maatte prøve paa at ordne det, før han selv kom hjem. At jeg ikke mere gik derover, var en Selvsølge; men jeg tilstaar, at det var med et lidet Suk, jeg gav Afkald paa denne Nydelse.

"Nu ere de komne!" raabte en af mine smaa Elever, da hun en Morgenstund kom løbende ind i Skolestuen. "De kom igaar Aftes ganske sent, efter at vi Alle vare gaaede i Seng; og Fader maatte op for at tage imod dem. Men De sov nok saa fast, at De slet ikke hørte Vognen."

Det havde jeg rigtignok gjort, maatte jeg tilstaa; men deres Ankomst angik jo egentlig heller ikke mig.

Da jeg senere opad Førmiddagen gik en Tur i Haven, mødte jeg en gammel Dame. Hun havde snehvide Haar, der laa i stive Krøller om den furede Pande; hun var høi, og stjont Alderen havde høiet hendes Ryg, var der dog noget Stolt og Bydende i hendes hele Fremtræden; hun støttede sig paa en ung, meget smuk Dames Arm, og idet de Begge gik forbi mig og talte sammen, kunde jeg paa enkelte Ord af deres Samtale forstaa, at den Ældste maatte være Grevinden.

Ved Indgangen til Skoven mødte jeg Hr. Clausen, der stødte sig hen til mig, saasnart han saa mig.

"Jeg maa endelig tale et Par Ord med Dem, Froken Lindstrøm", sagde han. "De kunde gjøre mig en stor Tjeneste."

"Hvor det var deilig!" udbrod jeg fornøiet. "Jeg

vilde saa gjerne gjøre lidt for Dem, Hr. Clausen, De er altid saa venlig mod mig."

"Tak", sagde han og trukkede hjerteligt min Haand. "Nu skal De høre, hvad det gjælder om. De ved nok, at Greven kom igaar Aftes, og jeg har strax i denne Morgenstund været Huset rundt med ham og først og fremmest i Bibliotheket, da Bøger altid have hørt til hans største Passioner. Sit eget Bibliothek kjender han dog neppe, da han kun sjelden og kort Tid ad Gangen har opholdt sig her paa Gaarden, dog har jeg efter hans Ordre maattet kjøbe saa godt som Alt, hvad der er udkommet af bedre Ting, og meget af dette staar, som De har seet, endnu i Kasserne. Hans første Spørgsmaal var, om jeg ikke kunde staae ham En eller Anden, der kunde hjælpe ham med at ordne det Hele. Det vilde være ham en behagelig Beskjæftigelse nu, da han rimeligvis agter at slaa sig til Ro herhjemme, efter at han er bleven fjed af det omslakkende Liv, som han havde ført i saamange Aar. Men jeg kunde ikke nævne ham en eneste Mand her vidt og bredt omkring, der har nogen videre Interesse for Bøger og desuden Tiden til sin Raadighed. Han spurgte mig saa, om slet Ingen havde benyttet Bibliotheket i hans Fraværelse, og jeg kunde jo kun nævne Dem, lille Frøken."

"Blev han da ikke vred?"

"Nei, paa ingen Maade; men han spurgte derimod, om han ikke hver Eftermiddag i længere Tid kunde saa Dem til at hjælpe sig med at ordne Bibliotheket. De maatte jo aabenbart bedst vide Bested om Bøgerne, og da der foruden de danske næsten udelukkende kun findes franske, tydske og engelske, hvilke Sprog De forstaar, kunde De være ham til stor Nytte."

"Jeg vilde virkelig saa gjerne tjene Dem deri, Hr. Clausen! naar jeg blot turde paatage mig det."

"Naar De blot vil, kan De sagtens. Bøgerne skulle kun nummereres og ordnes, hvert Sprog og hver Forfatter for sig, og saa skal der optages en Katalog over det Hele. Hvad Greven angaar, saa er han en alvorlig, men god Mand, som De nok vil synes om."

Jeg var unegtelig lidt ængstelig over det Arbejde, som jeg skulde paatage mig; men jeg nænnede ikke at sige Nei til den gode Hr. Clausen, der lovede, at han om Eftermiddagen vilde følge mig over i Grevens Bibliothek.

Da vi kom derober og bankede paa Døren, blev den aabnet af en Herre, som Hr. Clausen til min Forundring tiltalte som Greven. Det var en høj Mand, der saa ud til at kunne være omtrent fyrgetyve Aar gammel. Hans svære, kulsorte Haar, den blege Hudfarve, de ædelformede Træk og de mørke, melankolske Dine gave ham et næsten sydlandsk Udseende, hvilket end mere forøgedes ved den lidt fremmede Accent, hvormed han talte, formodentligt en Følge af hans mangeaarige Ophold i Udlandet. Da jeg havde ventet at træffe en Olding med snehvide Haar, stod jeg unegteligt lidt forundret stille, dog gik der pludseligt et Lys op for mig, da jeg saa den gamle Dame, som jeg havde mødt om Formiddagen, sidde paa min fordums Plads i Vinduesfordybningen og hørte Greven kalde hende Moder. Det var min egen Dumhed, der var Skyld i det Hele. Jeg havde kun hørt Greven og Grevinden saare lidt

omtale og altid tænkt mig dem som Mand og Kone, ifledetfor at de vare Moder og Søn.

Tæt ved Grevinden sad den samme unge Dame, som jeg om Formiddagen havde seet med hende i Haven, og som Greven forestillede som sin Kusine, Frøken Ankerbjerg. Hendes Ansigt var ganske vist regelmæssigt smukt; men naar man saa det i Nærheden, vanziredes det ved et humodigt Udtryk, og der spillede af og til et Smil om hendes Læber, hvis Betydning jeg ikke forstod, skjønt det mishagede mig. Det saa ikke ærligt ud. Dette fik jeg Tid til at bemærke, medens Greven i nogle Minuter stod i en af Vinduesfordybningerne og talte med Hr. Clausen, som derpaa bukkede og gik. Greven kom hen til mig og sagde:

"Jeg frygter næsten for, at det Arbejde, som jeg har bedet Dem om at hjælpe mig med, vil falde Dem altfor svært; De maa undskyldes; men da jeg hørte den gode Clausen omtale Dem som "Frøkenen" og "Børnens Lærerinde" paa samme Tid, som han fortalte, at De var den Eneste, der havde benyttet mit Bibliothek, saa tænkte jeg mig Dem som en ældre Person, hvem det maaske endog kunde more at selske med de Bøger, som De havde brugt saameget. Men De, en ung Pige, næsten endnu et Barn — hvor kan jeg tro det muligt, at De vil hjælpe mig med alt dette?"

"Jeg er ikke mere noget Barn, da jeg har fylbt tyve Aar", svarede jeg roligt. "Og hvis Greven blot vil vise mig, hvad De ønsker, jeg skal gjøre, saa har jeg god Villie til at hjælpe med, hvad der staar i min Magt."

Det var ganske rigtigt, som Hr. Clausen havde sagt, at Bøgerne skulde ordnes, og Greven og jeg vare snart i fuld Virksomhed.

"Skal jeg ikke hjælpe til?" spurgte Frøken Ankerbjerg pludseligt.

"Nei Tak, Bella, du ved ikke Bested, og det vilde kun forstyrre os", svarede Greven.

"Og dog vilde jeg saa gjerne hjælpe dig, Robert", sagde hun og saa smilende hen paa ham.

"Det tvivler jeg ikke paa", svarede han noget kort. "Men dette Arbejde, tror jeg dog nok, vilde overgaa din Taalmodighed."

Greven og jeg vylede ikke ret mange Ord, medens vi vare ivrigt beskjæftigede med at opsoge og ordne de mange spredte Bind. Da det var for mørkt til, at vi længere kunde se, maatte jeg love at hjælpe et Par Timer hver Eftermiddag, indtil det Hele var færdigt, hvorefter jeg sagde Farvel. Grevinden hilste mig høfligt, men stift, Frøkenen værdigede mig kun et lidet, næsten umærkeligt Nik med Hovedet, — Greven fulgte mig hen til Døren, som han aabnede for mig, idet han bukkede og takkede for min Hjælp.

(Fortsættes.)

Et brændende Bjerg i Sachsen.

Det "brændende Bjerg" ved Dindweiler i det saarbrüdiske Kulomraade, hvilket allerede for et Aarhundrede siden blev besøgt meget ofte og beskrevet flere Gange, har nu tabt en stor Del af sin forrige Lillokkelse; det Forunderlige deri, som i tidligere Tider stannede endog anseede Widen-

stabsmænd megen Vanskelighed at udgrunde, er nu for længe siden forklaret. Nu sender enhver Stenkulsarbejder, hvorledes saadanne brændende Bjerge opstaa; de ved ogsaa, at der ikke findes noget ildsprudende Bjerg i Bjergets Indre, men at det er en Selvantændelse i Stenfullagene. Slutningen sker ved at afspærre den brændende Del af Luftens Paavirkning; men ikke altid lykkes Slutningen paa den Maade. Saaledes kunne de saakaldte brændende Bjerge opstaa og holde sig brændende gennem Aarhundreder. Ved Niederplaus i Nærheden af Zwickau i Sachsen har et saadant Bjerg brændt i 3—400 Aar, og Branden vedvarer endnu. Trods alle Slutningsforsøg luer det endnu i en Dybde af 200 Fod fra Overfladen; det giver sig tilkjende ved Jordsmonnets stadige Varme og en uafslædig opstigende Røg. Sneen kan om Vinteren ikke blive liggende paa Bjergets formedelst Heden. Selv i ringe Dybde stiger Varmen betydeligt; i et Kar, som er gravet ned nogle Fod, opnaar Varmen saaledes en saadan Høide, at Vandet koger deri. En Skat af Kul til overordentlig Værdi er vistnok bleven forteret her; men Varmen er alligevel ikke bleven ubenyttet. En nu afdød Videnskabsmand fandt paa den Tanke at benytte denne Ild i Jordens Indre til et Drivhusanlæg og opnaaede sin Hensigt paa en meget tilfredsstillende Maade. Endnu gjøres der daglig Forbedringer. Den uregelmæssige Varme har man forstaaet at gøre ligeartet og ved Hjælp af Rørledninger at benytte den efter Vistne. Et stort Antal prægtige Glashuse og flere murede Bygninger med Glasstag give Rum for det varme Jordstrøgs smukkeste Frembringelser. Palmer og Bananer, som ellers kun i de bedste Drivhuse leve et halvt henhyguende Liv, trives her hyppig og kraftig. I hvide Vanddamme blomstre Søplanter fra de varme Lande, medens høie Palmer ved Bredderne udvikle sin fulde Pragt. Mange af de berømteste Gaver kunne neppe i sine Drivhuse opvise Planter, der kunne maale sig med dem, som her voge frit. I egne Havesenge dyrkes ogsaa Ananas, med hvilke Anlæggets Ciere drive en meget betydelig og indbringende Handel.

Murats Endeligt.

(Af Wilhelm Gieschner.)

(Slutning.)

Efterat Murat havde tilbragt en hel Maaned i denne Ensomhed, hovedsagelig beskæftiget med at skrive Retfærdiggjørelser til de Journaler, der anklagede ham for Forræderi imod Keiseren, fattede han en afgjørende Beslutning. Med Napoleon var det forbi, Ludvig den Attende havde atter besteget Thronen; ethvert Haab om at finde et blivende Sted i Frankrig var saaledes afslaaet for Murat: han maatte bort. Han bestemte sig til at søge et Hjem i de Forenede Stater i Nordamerika, og hans Nævs fragtede til den Ende en Brig paa Navnet *Fyrst Rocca Romana* til ham. Hele Murats Følge gik ombord, og de Gjenstande af Værdi, som den Fredløse havde taget med sig —

en Pose med Guldpenge, der veiede omtrent hundrede Pund, nogle kostbare Portraiter af Kongen, Dronningen og deres Børn samt endel vigtige Familiedokumenter — bleve ligeledes bragte ud paa Skibet. Naar Murat var færdig med sine Forberedelser til Afreisen, skulde Briggenes Storbæd til en bestemt Tid hente ham i en liden Bugt, der skar sig ind i Landet tæt ved hans Opholdssted. Erfongen bar i sit Bælte tyve Diamanter til en Værdi af omtrent en Million Dollars. Sin Vært, hvem han havde anmeldt om at tage til Dronningen i Triest, overgav han en i Mattens Lob skreven Keiserute tilligemed et Bind af Voltaire, som han skulde overlevere hende. Under Fortællingen "Micromega" havde han skrevet:

"Berolige dig, min dyrebare Karoline! ihvorvel jeg føler mig meget ulykkelig, er jeg dog fri. Jeg rejser uden at vide hvorhen, men hvor jeg end færdes, vil mit Hjerte være hos dig og mine Børn. — S. M."

Derpaa vandrede han afsted til Stranden. Den frelsende Brig vuggede sig ligesom utaalmodig i rum Sø, men Baaden ventede man forgjæves paa lige til Middag. Et ridende Bud blev sendt til Toulon til Bonafoux for at faa at vide, hvorfor Baaden ikke kom. Budet vendte tilbage med den Bæst, at Fartøiet var løbet ud i rette Tid og maatte have forseilet Bugten. Han medbragte endvidere den Efterretning, at han i Kapteinens Hus havde stødt paa en bebrejdet Trop, der eftersporede Murat. Man var stedt i den yderste Forlegenhed, og den ellers saa tapre og uforserdede Konge begyndte at tabe Modet.

I dette kritiske Dieblit styrede en Fisserbaad ind i Bugten. Man afsjøbte Fisseren hele hans Forraad og bød ham tre Louisdorer for at bringe en Rejsende ud til Briggen. Manden var villig dertil, og Kongen sprang i Baaden, der strax stødte fra Land. Da den var kommen et Stykke bort, lod Kongen Fisseren standse og betydede sin endnu ved Stranden staaende Vært, at han havde glemt Noget. Det var en Vadsæk med et Par prægtige damaskerede Pistoler, en Foræring af Dronningen. Marouni, der saa den ligge paa Strandbredden, kastede Vadsækken i den sig paany nærmende Baad; ved denne Leilighed fandt en af Pistolerne ud. Da Fisseren blev det kostbare Baaben var, fattede han Mistanke om, at der var noget Galt paaferde. Under det Paaskud, at et stærkt Uveir lavede sig til at trække op, vægrede han sig ved at bringe Kongen ud til Briggen og vendte tilbage til Strandbredden.

Vanskelighederne begyndte at optaarne sig. Man erfarede nu, at en Afdeling Gendarmer streifede om i Nabolaget for at bemægtige sig Kongens Person. Han maatte skjule sig blandt Ruinerne af en nedstyrtet Bygning; adskillige Gange gif Gendarmerne saa tæt forbi ham, at han kunde høre deres Trudsler og Forhandelser. Men de Efterstræbelsler, som de anstillede hele Matten igjennem, bleve frugtesløse, og den næste Morgen kunde Marouni bringe Kongen den Trøst, at de vare dragne bort.

De vandrede nu Begge langs med Kysten for at se, om Briggen endnu var der. Morgentaagen hvilede over Havet, og man havde ikke to hundrede Skridts Udsigt. Da de første Solstraaler omsider forjog de natlige Dunster, spejdede Kongens Dine længelsfuldt efter Fartøiets hvide Seil, men de kunde ikke skimtes nogetsteds. Briggen havde

ikke bobet at vente længere og var seilet bort om Natten. "Tærningerne ere kastede!" sagde Kongen til sin Vært, "jeg tager til Korsika."

Det nære Korsika med sine gjæstfrie Byer, sine Bjerge og uigjennemtrængelige Skove skulde yde ham et Tilflugtssted, hvor han vilde afvente, hvilken Lod Europas Fyrster havde bestemt ham.

En Begivenhed, der indtraf umiddelbart efter, foranledigede ham til at fremskynde Udsørelsen af denne Beslutning. Ludvig den Attende lod ham opfordre til at overgive sig til hans Naade. Murat afflog denne Opfordring. Hvilken Lid kunde han sætte til Monarken, efterat en af Napoleons Marschaller, Brune, der havde et af Kong Ludvig selv undertegnet Leidebrev, var bleven myrdet næsten ligesom hans Dine, uden at Morderne vare bleve straffede? Tillige fik han igjennem en Politiebedsmand i Toulon at vide, at der var udstedt en formelig Arrestbefaling imod ham, ja han erfarede fremdeles, at Dyrigheden endog havde udsat en Pris af \$12,000 paa hans Hoved. Det vilde saaledes være Dumdriftighed af ham at dvæle længere i Frankrig.

Tre ham hengivne Søofficerer, der havde forpligtet sig til at bringe ham til Korsika trods alle Hindringer, førte ham bort fra hans Fødeland i et lidet Barkstib. Undervejs bleve de eventyrlige Søfarende overfaldne af et voldsomt Uveir, imod hvilket de maatte kjæmpe i to Nætter og en Dag. Barken fik en Læk, som kun mangelfuldt kunde stoppes med Klædningsstykker og Tørklæder; med det lille Fokseil — flere Seil kunde de ikke have oppe — ffjød de ikke nogen synderlig Fart. Den anden Dags Morgen fik de omsider til sin ubeskrivelige Glæde Dre paa et Fartøi. De styrede af alle Kræfter hen imod det, thi det dreiede sig om Minuter, om Sekunder, eftersom Barken truede med at synke hvert Dieblit. Skibet, hvis Fører var bleven deres mislige Stilling var, kom dem imøde. Det var ogsaa paa høi Tid, at det optog dem, thi neppe havde den sidste af Barkens Passagerer forladt den, før den hvirvlede ned i Afgrunden. Fartøiet, der frelste dem, var et af Regjeringens Postskibe, der fór imellem Toulon og Bastia paa Korsika, og dets Kaptein var en Ven af en af Murats Ledsagere. Neppe havde Kongen betraadt Dækket, før en af Skibets Passagerer kastede sig for hans Fødder: det var en Mameluk, som Murat i sin Tid havde taget med fra Ægypten. Han havde bosat og giftet sig i Castellamare paa Sicilien og var nu paa en Handelsreise. Trods Forklædningen gjenkjendte han strax sin forrige Herre og hylkede ham med Glædesudbrud. Med Kongens Incognito var det nu forbi; Kapteinen og mange af Passagererne omringede ham, tiltalte ham med Titelen Majestæt og bød ham Velkommen. Murat føler sig ikke mere som den navnløse Flygtning, han er igjen Joachim den Første, Konge af Neapel; Hjemløsheden er forsvunden med den sunkne Bark, og i dens Sted viser Neapel med sin prægtige Golf sig som et Trylleland for hans Fantasi. Uden Tvivl opstaa nu den første Tanke om den fordærvelige Tilbagevenden dertil i hans Sjæl.

Han naaede i god Behold Korsika. Med sine tre Led- sagere og Mameluken søgte den omslakkende Konge Tilflugt hos General Francheschetti, der havde forladt Neapel sam-

tidig med ham og nu boede i Viscovalo i sin Svigerfaders Hus, hvilket han med Glæde stillede til sin forhenverende Konges Naadighed.

Skjønt Murat paa Grund af, at han var i Tvivl om, hvorledes han vilde blive modtagen paa Korsika, havde indhyllet sig i det strengeste Incognito, var hans Nærværelse paa Den dog efter saa Dages Forløb bekendt for Alle og Enhver. Folk stimlede uophørlig sammen under Naabet: "Joachim leve!" Officerer, Veteraner, der havde kjæmpet under ham, korskansete Segere, hvem hans eventyrlige Karakter hidskkede, søgte Udgang til ham. Inden længe Tid havde han samlet en liden Hær paa ni hundrede Mand om sig, og underlige Nygter om hans Planer kom i Omløb. Hans tidligere Officerer vilde udraabe ham til Konge af Korsika, men han tragtede efter at gjenvinde sin tabte Krone og forberedte en Expedition til Neapel.

Mameluken, som han havde truffet ombord paa Postskibet, valgte han til Underhandler. Da Familieforhold kaldte denne tilbage til Castellamare, gav Murat ham fem Breve med til de Personer, paa hvis Sengivenhed han mente at kunne forlade sig.

Efter sin Ankomst til Sicilien var Mameluken usofsigtig nok til at indvie sin Svigerfader i Hemmeligheden. Denne satte af Frygt Politiet i Kundskab derom, og dette bemægtigede sig Mamelukens Papirer. Alle de Folk, til hvem Brevene vare rettede, bleve fængslede og tvungne til at svare Murat, at Salerno vilde være det bedste Landingssted for ham.

Imidlertid havde Murat og hans tro Officerer forladt Viscovalo og begivet sig til Ajaccio. Undervejs blev han alle Steder behandlet som Konge, hele Befolkningen var strømmet ud af Byen for at modtage ham, og hans Indtog lignede et Triumftog; han blev formelig baaren hen i den Gjestgivergaard, han havde leiet. En sliq Begeistring havde tilvisse kunnet forblinde selv en mere klarsynet Mand, end han var.

"Naar Korsikanerne modtage mig saaledes", sagde han til Francheschetti, "hvad kan jeg saa ikke vente mig af mine Neapolitanere?"

Alle Forberedelser til Afreisen bleve trufne, og en forhenverende Fregatkaptein i den neapolitanske Marine blev udnævnt til Expeditionens Oberbefalingsmand. Murat ventede endnu sin Svarene paa de Breve, han havde medgivet Mameluken. De udeblev ikke.

Dagen før Afreisen gav Kongen sine Officerer en stor Banket og fordoblede Mandskabets Lønninger og Rationer. Medens han sad ved Bordet, overbragte en Kurier, Maccaroni, det Svar, hvorpaa han havde ventet i Toulon. Keiseren af Østerrig tilbød ham Ophold i sine Stater paa den Betingelse, at han vil frastige sig Kongetitlen og anlage Navn af Greve af Lipona (Anagram af Napoli).

Kongen smilte, da han havde læst Depeschen, førte Kurieren ud paa Husets Terrasse, paa hvilket hans Banner vaiede, viste ham den ophyste By, de jublende Folkedøbe i Gaderne og Sadnen, hvor hans lille Flaade gngede, og sagde med stolt Værdighed til ham:

"Min Herre, fortæl min Broder Franz, hvad De har seet og hørt, og De kan endvidere melde ham, at jeg endnu inat indstiber mig for at tilbageerobre mit Kongerige."

Som vi vide, var Salerno i Kalabrien blevet opgivet Murat som den hensigtsmæssigste Landingsplads; i den Retning styrede Flotillen derfor. Paa dette Sted havde Kongen af Neapel samlet tre hundrede østerrigiske Soldater, da han ikke nærede Tillid til de neapolitanske Tropper, der vare knyttede til Murat ved glimrende Grundringer.

En Storm splittede Flotillen ad ved Kalabriens Kyst, saa at Murat kun beholdt to Fartøier for sig foruden sit eget; de øvrige flygtede troløst tilbage til Korsika. Den kongelige Eventyrer kunde ikke frigjøre sig for en Følelse af Modløshed og Raadvildhed ved denne Efterretning. Hans Ven, General Franchesetti, raadede ham til ikke at gjøre Landgang i Kalabrien, men igjennem Messinastrædet og det adriatiske Hav at begive sig til Triest og modtage det tilbudte Asyl i Østerrig. I Begyndelsen forcastede Murat dette Forslag, men omsider indvilgede han dog deri.

Han gav Befaling til at styre i Retning af Messina. Da man var kommen i Hvide med Pizzo paa den kalabriske Kyst, erklærede Overbefalingsmanden for Flotillen, Barbara, at han maatte indtage Vand og Levnetsmidler og desaarfag vilde gaa iland for at skaffe nye Forraad. Murat samtykkede heri, men da Barbara forlangte de Passer af ham, som Keiseren af Østerrig havde tilstillet ham, fattede han Mistanke og vægrede sig ved at udlevere dem. Barbara vilde ikke gaa fraborde uden Papirerne, og dette bestemte den vankelemodige Konge, hvem Skjæbnen ubønhørlig syntes at ville styrte i Fordærvelse, til atter at forandre Plan og lande med sin lille Skare i Pizzo. Soldaterne saa Befaling til at gribe sine Vaaben, og Officererne iføre sig sine Galadragter. I Generalsuniform, hvide Bentklæder, Ridestøvler, et Vælte, hvori der stikker to Pistoler, en guldtresjet Hat, hvis Kofarde er fastgjort med fjorten Diamanter, springer Murat selv først iland paa Strandbredden med et Banner i Haanden, om hvilket han ventte, at hans Tilhængere skulle samle sig.

Det var Søndag; Pizzos Befolkning var paa Veien til Kirken, da Murat og hans lille Flok viste sig. Ingen kjender ham, men Alle betragte med Forundring hans glimrende Følge.

Han bemærker iblandt Mængden en gammel Underofficer, der engang har tjent i hans Garde; til ham gaar han hen, lægger Haanden paa hans Skulder og tiltaler ham med de Ord:

"Tabella, kjender du mig ikke mere?"

Intet Svar paafølger.

"Jeg er Joachim Murat, din Konge; du skal have den Ære at være den Første til at raabe: Joachim leve!"

Diebliskelig istemte Murats Følge dette Raab, men ingen af Beboerne fulgte Exemplet; ivertimod lod en dump Mumlen sig høre.

Murat indser, at der Intet er at vente her.

"Nu vel", siger han til Tabella, "siden du ikke vil raabe: Joachim leve! saa hent mig idetmindste en Gæst, og jeg vil fra Underofficer forfremme dig til Kaptein."

Men den ubøielige Tabella gaar uden at svare og vender ikke tilbage.

Imidlertid er Folkestimlen voget, men intet Tegns røber den Deltagelse, som Murat havde gjort Regning paa.

Han føler, at det er ude med ham, hvis han ikke tager en raske Beslutning.

"Til Monte Leone!" udbryster han og iler hen ad den til denne By førende Vei. Hans Officerer og Soldater gjentage hans Ord og følge ham.

Mængden gjør stiltiende Pløds for dem. Men neppe ere de borte, før der opstaar en levende Bevægelse iblandt den. En Mand styrter bevæbnet med en Flint ud af sin Bolig under Raabet: "Til Vaaben!" Denne Opfordring finder Gjentklang hos Folket; et Par hundrede Mand hente skyndsomt sine Væbner, og under Ansørfel af Gendarmerichefen, der imidlertid er kommen tilstede, giver man sig til at forfølge Kongen.

Da denne ser den bevæbnede Skare komme anstigende, gjør han Holdt og oppebier den. Gendarmerichefen gaar med blottet Væрге hen imod ham. Kongen modtager ham med de Ord:

"Min Herre, vil De ombytte Deres Kapteinsepauletter med Generalsepauletter, saa raab: "Joachim leve!" og følg mig med disse vakre Folk til Monte Leone!"

"Sir!" svarede Officeren, "vi ere Alle tro Underfaatter af Kong Ferdinand og komme for at bekjempe Dem og ikke for at slutte os til Dem. Obergiv Dem derfor, hvis De vil forhindre Blodsudgydelse."

Murat saa paa Kapteinen med et Blik, der udtrykte en Blanding af Overraskelse og Foragt, og betydede ham ved en Haandbevægelse, at han skulde bortfjerne sig. Derpaa traadte han nogle Skridt hen imod den bevæbnede Skare, der stod ligeoverfor ham, i den Hensigt at tiltale den.

Men i det Samme affyredes der fra den anden Side en Salve, der dræbte en Officer og tre Soldater. Under disse Omstændigheder maatte ethvert Forsøg paa en fredelig Overenskomst glippe. Men hvorledes skulde Kongens lille Trop vel kunne udrette Noget imod en saa uhyre Overmagt?

Han vilde benytte den sidste Udvei. Bagved ham fandtes der en Skrænt. Med General Franchesetti og sin Adjutant ilede han ned ad den og igjennem en liden Skov, der strakte sig næsten lige til Strandbredden og unddrog dem deres Forsølgeres Blikke, for at flygte bort i den Waad, der havde landsat dem. Men Waaden var forsvunden, og de tre Skibe saa han styre bort for fulde Seil langt ude paa Havet. Forræderen Barbara bedrog ham ikke alene for hans Formue, men ogsaa for hans Liv.

Adjutanten opdager i nogen Afstand en Fisterbaad, der er trukken op paa Land. Ved forenede Kræfter lykkes det de tre Flygtninge at skyde Waaden ud i Vandet. Men inden de kunne springe i den, bryde deres Fiender frem fra Skoven og begynde at fyre paa dem. Murats Adjutant falder, gjennemboret af en Kugle. General Franchesetti kaster sig i Waaden, Murat vil følge ham, men snubler over sine lange Kyttersporer og falder forlænds om med Ansigtet i Vandet. Inden han kan rejse sig, styrter Pøbelen løs paa ham og river hans Klæder og Epauletter af ham; den vilde have sønderrevet ham, hvis ikke nogle Gendarmere havde frelst ham. De bragte den halv nøgne, med Smuds og Blod tilspølede Konge i sikker Forvaring. Hans Drøm om en glimrende Fremtid var svunden.

Goffet i Neapel, der i No og Mag havde truffet sine Forberedelser, lod ham som Usurpator stille for en Krigsret, der dømte ham til Døden. Den 13de Oktober 1815 blev han stødt i Slotsgaarden i Pizzo.

Før Dommens Fuldbgyrdelse skrev han et ømt og rørende Afskedsbrev til sin Gemalinde og lagde en Lok af sit Haar deri. I sine sidste Dieblitte opførte han sig som en modig Soldat, der mange Gange havde seet Døden under Vine. Som den sidste Naade udbad han sig at maatte kommandere Fyr til de Soldater, der skulde forrette Executionen. Den blev ham tilstaaet. En Korporal og ni Mand havde faaet det Gjern at skyde ham. Murat stod ligeoverfor dem paa en Stol; i Haanden holdt han et Uhr, paa hvis Skive hans Gemalindes Portræt, som han uskravendt betragtede, var malet. Paa hans Kommando gabe Soldaterne Ild, men intet Skud traf. Intet Træk i Murats Ansigt havde forandret sig, ingen Muskel i hans Legeme rørte sig; han kastede et smerteligt Blik paa Soldaterne, der sagtens af Sorg over sin forrige Konges Skjæbne havde sigtet saa slet, og bad dem om at holde paa Hjertet, ikke paa Ansigtet. De efterkom hans Bøn, og den anden Salve strakte ham til Jorden. Uden et Suk, uden at slippe Uhret, udaandede han, gjennemboret af otte Kugler, sin Helsejæl.

Saaledes endte en eventyrlig, glimrende Løbebane, om hvilken en fransk Forfatter siger: "Dig en Regnbue havde den Lyft under Uveiret, og ligesom ved en Regnbue tabte begge dens Enders Glands sig i Fødsels og Dødens Mørke." Saaledes høvede en tapper Krieger for den ulghkelige Begjærlighed efter at bære en Krone, hvormed den ærgjerrige Korsikaner havde smittet alle sine Skægtninge, ja endog sine Generaler.

Efter Kong Ferdinand af Neapels Død fandt man Murats Hoved opbevaret i Vinaand i et hemmeligt Skab i hans Soveværelse. Kongen havde efter Executionen ladet hans Hoved stille fra Kroppen for at forhindre nogen falsk Murat i at dukke op.

Sardinien.

(Af B. Stodskleth.)

Af alle Havets Deboere er der vel ingen, der har haft og endnu har en saa stor Betydning for Mennekket som Sildene. Aplydende et uimodstaaeligt Instinkt forlade disse Fiske til bestemte Aarstider sine Tilflugtssteder og søge i mægtige Stimer ind til Kysterne, og uagtet de nu i Aarhundreder hvert Aar ere fangne i Millionvis, er der dog ingen mærkelig Aftagen i deres Mængde; derimod vide vi, at Stimerne i enkelte Tilfælde have forandret sine Veie og ere forspundne fra Steder, hvor de tidligere ere blevne fangne i Overslødighed. Af størst Betydning er naturligvis den almindelige Sild; ogsaa Brislinger fanges hyppigt langs Norges Kyster, hvorfra de som Ansjos forsendes vidt og bredt. Den egentlige Ansjos er almindelig i Middelhavet;

endelig er der endnu en fjerde, mere bekjendt Art, nemlig Sardinien.

Denne Fisk forekommer i Middelhavet, langs Frankrigs Vestkyst helt ind i Kanalen og ved det sydlige Englands Kyster. Den er i Regelen noget mindre end den almindelige Sild, som den ligner meget, men adskiller sig især fra den ved sine sribede Gjællelaag og nogle enkelte, langstrakte Skjel ved Grunden af Halesinnet.

Ved Kysterne af Cornwall er Sardinien overordentlig almindelig og erstatter der fuldstændigt Silden; dens engelske Navn er Pilchard. Ud paa Efteraaret, naar den samler sig i Stimer for at lege, kommer der ualmindeligt Nøre i de cornwalliske Kystkæder og Fisserleier. Stimene frembringe en særegen Bevægelse i Vandet, især naar de komme ind, hvor dette er lavere; overalt er der derfor sat Folk paa Udkig efter dem, og saasnart et Stim signaliseres at være i Anmarsch, gaa Fisterne ud. Fangemaaden er ganske særegen; Vaadene ere meget store, og flere forene sig om det samme Stim; saasnart de have naaet ud til dette, søge de at omgive det med en fuldstændig Væg af Net, idet Vaadene roes saaledes, at alle Nettetene tilsidst støde sammen paa et bestemt Sted, hvor de saa gjøres fast til hverandre. Saasnart dette er sat i Verk, hales samtlige Net tilligemed det i dem indsluttede Stim ind paa lavere Vand. Det er meget lange Net, indtil 200 Favne, med en Dybde af 8—10 Favne. Saasnart Floden begynder at falde, udtømmes Fiskene af Garuene ved Hjælp af et mindre Net og føres i Vaade til Strandbredden. Fordelen ved denne Fangemaade bestaar i, at Fiskene kunne holdes levende indenfor den Mur af Net, der omgiver dem, indtil de bekvemtest kunne føres i Land. Dette faar navnlig Betydning, naar Stimet er meget stort, saa at det endog medtager et Par Dage at bringe samtlige Fisk i Land. Et Aar fangedes paa et enkelt Sted i 14 Dage 5,555 Tønder Pilcharder, eller omtrent 50 Millioner Fisk.

De færreste af disse Fisk spises strax; den største Mængde nedsaltes og forsendes til Fastlandet, især til de katolske Lande, hvor de benyttes som Fastespise. De ere meget fede og give ligesom Silden en rigelig Mængde Olie, som finder særegen Anvendelse.

Ogsaa langs Frankrigs Kyst, lige fra Kanalen, fanges en Mængde Sardinier; men dette Fiskeri faar sin største Betydning paa Kysterne af Bretagne, hvor det beskæftiger et stort Antal Mænd og Kvinder. Vaadene ere store og bemandede med 6—10 Fiskere. For at lokke Fiskene til, bruges et Slags Madding, i Regelen bestaaende af saltet Torsteroegn, som faaes fra Norge, og hvorfra der aarligt skal benyttes en saadan Mængde, at Værdien løber op til et Par Millioner Franks.

Allerede i det tidlige Foraar begynde Sardinierne at indfinde sig langs Bretagnes Kyster, og mægtige Stimer følge nu hverandre hele Sommeren igennem; disse Stimer kunne være 10—12 Alen brede og af meget betydelig Længde. I Regelen ere Fiskene tidligere paa Aaret mindre og holde sig i en Milsveis Afstand fra Kysten; henimod Efteraaret blive de større, Stimene ledsages af talrige Starer af Ingel, ere forsigtigere og holde sig længere ude fra Kysten. Sardinierne paadirekkes, ligesom Sildene, i høi

Grad af Veirliget; i uroligt Veir holde de sig ofte flere Dage borte fra Kysten.

Naar nu Baaden har naaet ud til et Stim Sardinier, udsættes Garnene, der ligesom Sildegarnene holdes lodret flydende ved Korkstykker langs den øverste Rand og Stene i den nederste; derefter udfastes tilhøre og tilvenstre for Garnene Maddingen, som Fiskene strøg fare efter, og i deres blinde Iver løbe de sig fast i Masserne, hvad der kan sees af den liblige Bevægelse af Korkstykkerne paa Vandets Overflade. Fiskene ere saa graadige, og Stimene kunne være saa tætte, at man uden at forstyrre dem kan hale de fulde Garn ind og erstatte dem ved nye. Der fanges naturligtvis umaadelige Masser af Fisk paa denne Maade, men Prisen er i Regelen saa lav, at Udbyttet for hver Mand i en Baad kun regnes til omtrent \$100 hele Aaret rundt. Sardinierne sælges tusindvis; Prisen paa et "Tusind" (1260) varierer mellem 60 Cents og \$5, eftersom Fangsten er mere eller mindre heldig.

Saasnart Baadene lande, bringes Sardinierne i store Kurve, som bæres paa Hovedet, hen til de Huse, hvor den egentlige Tilberedning foregaar. Her affjæres først med et eneste Snit Hovedet, og Indvoldene udtages med det samme; Affaldet benyttes til Gjødning. Fiskene bestrøes derefter med Salt, og efter to til tre Timers Forløb tages de atter op af dette, lægges i et enkelt Lag paa Jertraadsnet, omgivne af en lav Kamme, og paa disse Net sænkes de ned i kogende Olivenolie, hvor de forblive en meget kort Tid, ½—1 Minut, hvorpaa de paa Røttene ophænges enten i fri Luft eller, ved Regnveir, i særegne Skure, for at den overflødige Olie kan løbe af. Efter 2—3 Timers Forløb pakkes de derefter i de os saa velbekjendte Bliskaafer og overgives med Olie, hvorefter Laaget loddes til. Daaferne blive derpaa i nogen Tid udsatte for en Strøm af ophevede Vanddampe, og de af dem, som efter Affjølingen ikke ere indhvælvede paa begge Sider, kasseres, da det er et Tegn paa, at de ikke ere gode.

Den største Hurtighed er nødvendig under Tilberedningen; jo friskere Fiskene ere, og jo bedre Olien er, af desto bedre Kvalitet blive de ogsaa. Under gunstige Forhold tilberedes aarligt omtrent 25 Millioner Daafer; det mest bekjendte Firma, Phillippe et Canaud, tilbereder alene i sine fire Etablissementer paa Bretagnes Kyst mellem halvanden og to Millioner Daafer. Ikke sjelden faar man Brislinger eller Smaafild i Stedet for Sardinier; naar de ere hovedløse og præsejede i Kasserne, er det ikke let at opdage Bedrageriet; Brislingerne ere dog i Regelen mindre end Sardinier.

Baade langs Spaniens og Portugals Kyster og i Middelhavet fanges mange Sardinier. Ligesom Silde tager den til i Størrelse, jo længere nord den findes, saa at de største fanges i Kanalen og paa Kysterne af Cornwall.

Ogsaa paa den østlige Kyst af de Forenede Stater findes der Fiske, der fanges i store Masser og nedlægges i Olie ligesom Sardinierne. Der affættes af den Slags hermetiske nedlagte Sager forholdsvis mere i Amerika end noget andetsteds. Fiskerne bærer imidlertid altid fanst Stempel, men sælges meget billigere end de virkelig importerede, da de jo er fritagne for Fragtudgifter og den temmelig høje Told.

Maanen.

(Efter det Franske.)

Det er nu Fuldmaane, og dens blide Straaler skinne med Sølvlands mellem de store, ubevægelige Træer. Vor Drabant ser ned paa os, og hvad enten vi ville eller ei, ere vi nødt til at betragte den en Smule, ligesom vi adlyde det energiske Blik hos nogle Personer, som se stivt paa os og kalde os til sig. Hvorfra skriver dette behagelige og poetiske Lysstær sig, som falder saa blidt i Diet og uvilkaarligt henseiter os i en drømmende Tilstand? Man ved nu fuldtvel, at Maanen ikke er et lysende Legeme. Som et paalideligt Speil gengiver den os de Straaler, som Solen laaner den. Dens Lys kommer først til os, efterat det er bleven brudt mod dens vulkaniske Klipper og Jordbninger. Den lille Straale, som kom fra Solen, standser først dernede, og derpaa træffer den Diets Netinde efter i nogle saa Sekunder at have gennemløbet Tusinder af Mil.

Ligesom Maanen giver os et Gjenkin af Solens Lys, saaledes sender Jorden til Gjengæld det Lys, som den modtager fra Solen, tilbage til Maanen, og naar de to Himmeligemers Stilling egner sig dertil, kunne vi endog skjelve Virkningen deraf. Lyset fra Jorden kaster nemlig Gjenkin paa vor Drabant og vender derpaa endnu tilbage til os. Denne Fremtoning viser sig kort før og efter Nymaane, naar man kun bemærker en svagt lysende eller tiltagende Maane. Ser man nære til, da skjæler man en svag Lysning, som aftegner det formørkede Himmeligemes Omrids og Grundslade. Denne neppe synlige Lysning er kjendt under Navn af "det aftegraa Lys". I det Dieblif, da Maanen er ny, det vil sige mørk for os, befinder den sig midt imellem Jorden og Solen. Vi bemærke kun den Side, som ikke er belyst, men da Solen oplyser Jorden, gaar Lyset fra vor Klode nu over paa den mørke Side af Maanen, som derved bliver svagt belyst. Under disse Omstændigheder gaar Straalen først fra Solen til Jorden dernæst fra Jorden til Maanen og fra Maanen tilbage til Jorden; det er en uophørlig Bevægelse frem og tilbage, en Bevægelse, der foregaar med saa stor Hurtighed, at der i nogle Dieblifke tilbagelægges først 21 Millioner Mil og derpaa igjen omtrent 110,000 Mil.

De forskellige Skikkelser, hvori Maanen viser sig, forbause ikke længere Nogen. Alle Mennesker vide nu, at vor Drabant dreier sig omkring os. Naar den kommer ind mellem Jorden og Solen, viser den, som vi have seet, sin mørke Side ud med os. Det er Nymaane. Ved Fuldmaane, har den dreiet sig en halv Omgang omkring. Den befinder sig endnu ligeoverfor Solen, men paa den anden Side af Jorden, og vi se nu Forsiden belyst. Første og sidste Kvarter have Karakteren af Obergangstillinger; Himmeligemet har kun gennemløbet Fjerdedelen eller de tre Fjerdedele af sin næsten cirkelrunde Bane, og vi kunne kun se Halvdelen af dens Flade oplyst af Solen. I Sammenligning med Solens forholdes Fuldmaanens Lys sig kun som 1: 801,072; eller med andre Ord, hvis man kunde tænke sig, at der ingen Sol var, vilde man behøve 800,000 Fuldmaaner for at erstatte dens Virkning paa Jorden.

Ved første og sidste Kvarter er Maanens Lys naturligvis kun halvt saa stærkt som ved Fuldmaane. — Med Sollyset saa vi altid Varme; derimod har man Grund til at spørge sig selv, om Maanen beholder al den Varme, som Solen sender den, for sig selv alene, eller om den afstaar os en, om endog kun ringe, Del deraf. De nyeste Erfaringer lade ingen Tvivl tilbage i saa Henseende. Maanen sender os tilligemed sine Lysstraaler ogsaa enkelte Varmestraaler, men den Varme, som Maanen udstraaler, gaar næsten ganske tabt i Atmosfærens høie Regioner. Ogsaa for at gjøre denne Kjendsgjerning klar, maa man stige saa høit op som muligt. Melloni har i Omegnen af Neapel med sin Thermo-Multiplikator kun kunnet sporet den. En stoff Astronom, Mr. Piazzi Smyth, har bestegit Cap Teneriffa, og ihvorvel Maanen da stod meget lavt i Horizonten, kunde han dog konstatere, at Virkningen af dens Straaler alligevel endnu var Trediedelen af den, som frembringes af Varmestraalerne fra et Voghlys, som er opstillet i $2\frac{1}{2}$ Alens Afstand. — Naar man altsaa anbringer Voghlyset i $22\frac{1}{2}$ Alens Afstand, vil man saa en Forestilling om den Varme, som Maanen udstraaler mod os, naar vi ere i en Høide af 4100 Alen. Denne Varme tager ganske vist til, efterhaanden som man stiger høiere op i Atmosfæren. Paa Jordens Overflade er den imidlertid ikke til at mærke. Varmen alene vilde selvfølgelig ikke være tilstrækkelig til at forklare Maanens interessante Indflydelse paa Planternes Væxt, hvorom nogle Gartnere tale, og hvis virkelige Tilværelse det idet Hele taget uidentivt vilde være uklart absolut at benegte. Hvis Maanen virkelig udøver Indflydelse paa de unge Planter, maa man ikke tilskrive Varmen, som den sender os i saa ringe Kvantitet, Grunden dertil, men derimod vel dens Lys.

En Samling af Lysstraaler sammensættes ikke blot af den Del, der rammer vort Øie og forekommer os glimrende, men ogsaa af Straaler med udprægede Eiendommeligheder, hvoraf nogle ere begavede med Varme, andre besidde Evnen til at udvikle komiske Processer. Disse sidste Straaler bidrage til visse Substanters Sammensætning og Opløsning. Man ser altsaa ingen Grund til, at de ikke skulde lette de unge Spirers Udvikling.

Mr. Warren har taget nogle smukke Fotografier af Maanen, naturligvis om Natten. Naar altsaa Maanen har Kraft nok til i den Grad at virke paa en fotografisk Plade, at den endog kan afprøve Billedet af sine Bjerge paa den, saa har man ikke længere Lov til at kalde dem for Taaber, som hælde til den Ero, at vor Drabant udøver en vis Indflydelse paa Planternes Væxt.

Den Side af Maanen, som vender mod os, ser i mange Menneskers Øine ud som et menneskeligt Ansigt. Man ser Næsen, Øinene og Munden. Maanens Ansigtstræk ere imidlertid kun fremragende Punkter, Kløfter og Bjerge. Da Maanen dreier sig selv nysigtigt i selvsamme Tid, hvori den udfører sin Bevægelse omkring Jorden, se vi kun og kunne vi stedse kun se den samme Side af den; deraf skriver det sig, at den stedse viser hint uforanderlige Billede af et mer eller mindre menneskeligt Ansigt.

Ved Hjælp af en god Riffert opløse Maanens Næse, Mund og Øine sig i et særdeles stort Antal Kratere, Vulkaner, Bugter, Bjerge, Forbjerge etc. Der findes hist oppe

en hel, affæddig Verden, hvor Grønsøret mangler, hvor Rilderne med det klare Vand ikke løbe rielende hen under Urterne, og hvor Luften slipper op. Hvor sørgeligt! Alene den uorganiske Natur hersker udelte: Klipper, Klipper og atter Klipper! Dens Djerger ere overordentlig høie. Genimod den sydlige Pol ser man to Forbjerge, som maale 22,800 Fod, medens Montblanc kun er 14,439 Fod høit. Efter Humboldt have over 40 af disse Bjerge en Høide, der overgaar Montblancs. Dens høieste Forbjerge ere dog 3600 Fod lavere end Himalaya-Bjerget, hvilket man tillægger en Høide af henved 27,000 Fod. Men Himalaya repræsenterer kun $1-720$ Del af Jordens Radius, hvorimod Bjergene paa Maanen naar en Høide, der er lig med $1-230$ Del af Maanens Radius, saa at de altsaa ere forholdsvis tre Gange saa høie som Jordens.

Alle de Bevægelser, man kan paafalde, tale imod Tilværelsen af en Atmosfære paa Maanen. Der findes nu ikke længer hverken Luft eller Damp paa den, eller hvis der findes en Smule deraf, saa kan man ikke bemærke det. Hvis der findes Luftarter, indtage de Lavningerne og strømme ved Foden af Bjergene, ligesom Vandene paa Jorden.

Et Væsen er kun en Samling af faste, flydende og luftartige Stoffer. Det er disse Stoffers gjensidige Paa-virkning, deres idelige Vexel, som betinger Livskraften; de faste alene frembringe Ubevægeligheden, Umuligheden af at røre sig, det vil sige: Døden. Hvor altsaa de faste Stoffer fandtes alene, hvor de materielle Dødsdannelsers Cyklus var borte, der vilde man ikke kunne fødes, organiske Væsener vilde være en Umulighed, og overalt vilde der være Tausched og Ubevægelighed. Paa Maanen er der ikke længere flydende Stoffer, selvfølgelig er der ikke Beboere paa Maanen.

Min Moders Blomsterhave.

(Af Otto v. Feilichen.)

"At jeg har det jo saa godt, jeg faar jo hele Dagen Lov at sidde i Moders Blomsterhave", svarede bestandig den lille Anna, naar Nogen medlidende beklagede hende; thi Naturen havde været meget karrig mod hende, og hun hørte til de Stakler, som Verden kalder vanstakke. Men fra Annas klare, blaa Øine lyste Mildhed og barnlig Ustyk, og man forstod snart, at der i det strøbelige Legeme boede en from Sjæl.

Anna var den yngste af fem Sødsfænde. Under Opvæxten i et fattigt Hjem, hvor enhver Tanke var optaget af Stræb for dette Livs Nødværd og jordiske Gjæring, fik hun neppe en Femtepart af den Omfæng, som blev de andre Sødsfænde til Del. Lige fra sine spæde Barneaar var hun bleven betragtet som en Byrde, og overladt til sig selv begyndte hun tidlig at leve i sin egen Verden. Hele hendes Undervisning bestod i Smulerne af den Lærdom, som faldt paa de ældre Sødsfændes Lod. Og da Faderen aldrig havde haft videre Tid tilovers og Moderen havde fuldt op med Husstellet og med at holde Børnene hele og rene, saa

blev Undervisningen ogsaa for dem sparsom nok, medens de var smaa. Herpaa blev der imidlertid bødet ved Skolegangen; men Anna kunde ikke komme noget Sted uden Hjælp, hun kunde ikke passe sig selv, og dog var det dette, hun som oftest fik gjøre.

Henvist til at lære sin Katekismus paa egen Haand, sad hun hele Dagen sammentrøben i Vindueskrogen; thi der trivedes hun bedst. Der havde hun Mors Blomsterhave foran sig. Men du maa ikke tro, min Læser, at denne Blomsterhave, som var Annas største Glæde, bestod af store Græsplainer med Blomsterrabatter. Nei! hele Haven dannedes af fire Blomsterpotter, der næsten fyldte det lille Bindu, medens en frodig Vedbende slyngede sine mgye, bladrigge Grene omkring Karmen.

Dette var Annas Have — "Mors Blomsterhave" — her var den Verden, hvori hun henlevede den bedste Tid af sin glædeløse Barndom. Nar for Nar blev hun og Blomsterpotterne bedre Venner. Med Spænding fulgte hun enhver Forandring i Blomsternes Liv, og naar Høsten kom og deres Vægt aftog, sank ogsaa hendes Mod; havde hun ikke havt Vedbenden, som hele Aaret stod lige grøn, vilde hun blevet end mere bedrøvet. Men naar Vaaren kom, saa hun de kjære Blomster gennemstrømmes af nyt Liv. Først kom de fine Bladskud, saa Blomsternopperne, og Mors Blomsterhave stod snart i sin fulde Skjønhed. Og da kunde det nok hælde, at Mor selv, som altid havde det saa forfærdelig travlt, gav sig Tid til at standse en Stund og dele Annas Glæde og betragte Blomsterne med et Blik, der syntes at sige: "der var en Tid, da Livet ikke var saa strævsomt som nu, og da holdt ogsaa jeg af dem." Og det var næsten, som om den villiestærke Kvinde havde behøvet at bejære sig selv, for ikke at glemme sig bort i Blomsternes Verden. Med et Nik takkede hun Anna, fordi hun pleiede hendes fordums Venner, og vendte saa tilbage til sit Arbejde.

Saaledes levede Anna i inderlig Forstaaelse med sine Blomster, og de blev hendes Læremester i Meget, som Ingen i Verden havde bekymret sig om at meddele hende. Hun blev gennem dem fortrolig med Naturens Kræfter, lærte sig til at forstaa dette stille, tause Liv, der gennemstrømmer de Rødder, som Jorden gemmer, lærte at kjende Solstraalens Magt, hvorledes den giver Planterne deres skjønne Farver. — Og det gif op for hende, at til enhver Udvikling maa en i det Indre gjemt, stille virkende Kraft forenes med den ydre, som drager dem frem i Dagen, og at naar begge virker harmonisk sammen, bliver det rigtigt godt og faar den Formfuldendthed, som vi kalder skøn, og som aabenbarer sig gennem al Guds Skabning, naar den ret sees og betragtes saadan, som den er udgaaet fra Gam. Ja! Anna standfede ikke ved Blomsterne, ellers skulde hun ikke kunnet leve derpaa fra Nar til Nar; men fra sine Blomster lededes hun til Gam, som klæder Villierne paa Marken, og derved opløses for hende en Bog med Lærdom for Livet. Og saaledes knyttedes Kjærlighedsbaandet endnu fastere mellem Anna og hendes Blomsterpotter, der alle, ligesom hun selv, var lidt vansøre. Hun syntes, at hun havde saa meget at takke dem for.

Men om Blomsterne gav Anna megen Glæde, beredede de hende tillige mangen urolig Stund, ikke blot med

sin Hensygnen mod Vinteren, nei! hun lærte snart, at dette blot var en Død for et nyt Liv; men hvor meget led hun ikke for de svage, usle Planter, som netop var hendes Indlingsbarn! Den, som ikke ved, hvad det vil sige at have en Blomst til sin bedste Ven, kan neppe forstaa, hvad Anna led, naar en af disse kjære en Morgen fandtes ihjel-frosken ved den kolde Vinduesrude. Da græd hun, som naar Andre begræder sine Venner.

Da dette engang var hændt, vilde en god gammel Kone gjerne trøste Anna, og saa gav hun hende en Myrtekvist, idet hun sagde: "denne skal blive lille Annas Brudefrands." Da lo begge de ældre Søstre lidt haanligt. Udrustede med ydre Skjønhed, ventede de saa sikkert selv snart at faa bære Myrtefrandsen, medens de tænkte, at en saadan Lykke aldrig skulde tilfalde Anna, "den vanstabe lille Staklen." For Anna var Myrten en svag liden Plante, som behøvede Pas, for hende knyttedes den ikke til Berøgninger, og saa pleiede hun den ligesaa smt som de andre Blomster, og lidt efter lidt blev ogsaa den hendes Kjæledregge. Planter trives ved Kjærlighed, ligesom Menneskene, og inden saa Nar havde Annas Myrt en tæt Krone.

Den indre Udvikling, som i Aarenes Løb foregik i Annas Hjerte, uden at Nogen blev det var, kom med en Gang for Dagen, da hun traadte ud af Barnealderen, eller da hun havde fyldt sine 15 Aar. Man begyndte at forstaa, at der hos hende, "det lille Næste", som hun ofte fik hedde, boede mange rige Tanker. Det stakkels Barn, som fra sine første Dage af Far og Mor betragtedes som et Slags Bhrde, var lidt efter lidt blevet den Hjemmets gode Mand, som de næsten saa op til med Ærbødighed. Og de ældre Søstre, som nu havde lært Verden bedre at kjende og bittert havde faaet erfare, at den ydre Skjønhed maa staa tilbage for Godhedens Magt, begyndte at imødekomme den Kjærlighed, som de ofte havde stødt fra sig hos det forkrøblede Barn. Ja! selv begge Brødrene, som under sine Bestræbelser for at komme frem i Verden, havde mødt alvorlig Modgang, vel ogsaa modtaget et og andet Hjerteskaar, vendte sig nu til Anna med sin Fortrolighed.

De fire Sødstende, som tidlig kom bort fra Hjemmet, havde hver paa sin Kant været saa optagne af Dagen efter en ydre Lykke, at de ikke havde havt Tid til at tænke paa Andre end sig selv. Men naar de ude i Verden ikke fandt den Lykke, som de søgte, vendte de for kortere eller længere Tid tilbage til Hjemmet for at søge Fred; thi Barndoms-hjemmet eiede dog for dem de bedste og ihjeste Minder. Og dog maatte de, naar de kom hjem for at søge Ro for Sind og Hjerte, erfare, at hvor kjærlige og gode Forældrene nu som altid var mod dem, kunde de dog ikke stille deres Trang, dertil var de altfor optagne af dette Livs Dmsorger. Ingen af dem havde Tid til at høre paa de Unge, naar de i Fortrolighed vilde frembære sit Hjertes Anliggender eller sine store og smaa Stuffer ved Livet. Dagens Stræv havde saa store Krav paa Forældrene, og de syntes ikke engang, de havde Ret til at ofre nogen Stund af sin Virksomhed paa det, som jo i Grunden bestod mere i Ord end i Handling, og som hverken gav Føde eller Klæder.

Men der stod endnu En i Hjemmet, stille sammen-trøben i sin Vindueskrog foran Mors Blomsterhave, og

hun var altid ledig for den, som havde noget Hjerteanliggende at frembære. Hun havde saa mangt et Ord at sige, hun havde lært saa meget under sine tause Samtaler med de kjære Blomster, hun havde seet, hvor meget Haab der endnu findes tilbage, ogsaa naar alle Blade visne bort under Kulde og mørke Dage, og hvorledes en ny Vaar giver nye Roser. Og at Forældrene forstod, at just hun var den, som eiede de rette Gaver til at give de ældre Sødfkende, hvad de forgjæves søgte hos dem, mærkede man deraf, at de ofte henbiste til Anna med de Ord: "gaa til hende, hun ved Raad for Alt."

Og saaledes blev den forhen overseede Søster Anna nu denne samme kjære Søster, som i saa mangt et Hjem er den rolige, gode Tilflugt, hvor saa mange Hjertets Behovringer nedlægges, saa megen Trøst hentes, saa mange gode Raad modtages og saa megen Kjærlighed meddeles. Gjennum Annas kjærlige, kloge, forsonende Ord stillede mangen liden Strid mellem hendes Forældre og Sødfkende, eller mellem Sødfkende indbyrdes, naar de traf sammen i Hjemmet. Ved hendes Mellemkomst kom Alle til at forstaa hinanden bedre, og hendes forstandige, fredelige Raad lagde Balsom paa mange Hjertesaar.

Og efterat de ret havde lært at kjende og elske Søster Anna, syntes hendes Sødfkende ogsaa, at de gik rigere ud i Verden for hvert Besøg i Hjemmet. De vidste nu, at de virkelig eiede et Hvilepunkt for hvad deres urolige Sind søgte, at der fandtes En, hvis Hjerte altid bankede for dem, at der fandtes En, som værnedes om Ilden paa det stille Fredens Alter i Hjemmet, og hindrede den fra at slukne, om ogsaa Far og Mor gik op i Livets Omsorger. Og da Anna nu som moden Kvinde fremdeles sad paa sin Plads, havde Alle lært at slette hendes sande store Værd.

Saa der kom snart en Tid, da Far og Mor endnu bedre skulde forstaa, hvilken Stat de eiede i hende. Aarene med sin Alt beseirende Magt nødede dem til at vende sig indad fra den ydre Verdens Uro, og det blev da Anna, som viste dem Veien til den stille Fred, som de nu fandt saa velsignet deilig efter alt Livets Stræb, og saa kunde de modne i en Skole, som Verden altfor ofte forsmaar: Stillehedens Skole.

Nogle Aar gik paany hen, og de fire Sødfkende kom atter, den ene efter den anden, til Fædrenehjemmet. De havde paa en anden Maade brugt Verden, blevet Indrede ved Prøvelsernes rette Brug og kom nu, efterat baade Far og Mor var hensovede, for at fortælle den kjære Søster, der sad ensom igjen med en Tjenestepige, at de tænkte paa at sætte Bo. Det blev da Annas Myrt, der nu havde mange Afleggere, som slettedes til Brudekrands for Søstre og Svigerinder, og Annas Roser var deres Prydelse, men en Myrt stod endnu urørt, og det var den store, som Anna havde faaet under Søstrenes Haanlatter.

"Den Myrt er min egen og den skal blive til Brudekrands, naar jeg feirer Bryllup med min himmelfste Brudgom", sagde Anna alvorligt, men fornøiet, da hun blev spurgt om, hvad hun vilde gjøre med det vakre Træ, som var saa frodigt. Og nu lo Søstrene ikke længer haanligt, nei, de maatte tilbagetrænge Zaarerne, da de hørte hende udtale disse Ord, og forstyre hende om, at de behøvede hende saa godt, baade de og Brødrene og Svogrene. Da

svarede Anna blot: "værlige, kjære Sødfkende, endnu har jeg Meget at gjøre i min Moders Blomsterhave; jeg behøver endnu mangen Winter, mangen Vaar, inden jeg kan forlade mine Benner, inden jeg bliver færdig med mit Dagsarbejde." Og Anna levede endnu mange Aar og virkede iblandt og for sine Sødfkende, som den Søster, der i Vaar og Sommertid trængte sig ind i Mors Blomsterhave, vakte de slumrende Kræfter til Liv og overalt spredte sit Lyk. Og Annas Liv viste, at enhver af Guds Skabninger kan blive til Velsignelse, naar Sjælens Liv udvikles. Da bliver den svageste Plante en Villie, som Herren engang skal klæde i uforgjængeligt Skrud, hvor skrøbelig den jordiske Hytte end har været.

Ekkoet og Akustikens Vidundere.

(Af Dr. Hartwig.)

Da Grækerne befolkede Bjergenes stille Ensomhed og Skovenes hemmelighedsfulde Mørke med Nymfernes yndige Stiktelser, da de bevægende og skabende Kræfter i Naturen af deres Fantasi legemliggjordes som guddommelige Væsen og fremtraadte selvstændigt af Kilder, Eng og Lunde, hvor kunde de vel glemme Ekkoet, som sjernt fra Menneskenes Tummel og Færden lod sin Stemme lyde i Fjeldkløfter og Stovdale?

Ekko, den snaffesalige Bjergnymfe, var Luftens og Jordens Datter, et Slægtkab, mod hvilket heller ikke Naturforskeren vil have Noget at indvende, thi Ekkoet skylder begge sin Fremkomst. Men naar vi spørge Fysikeren om, hvorledes Ekkoet opstaar, saa saa vi til Svar, at det i det Væsentlige betinges ved Luftens Elasticitet og Fortætningsøve. Ligesom Lydbølgen forplanter Lydbølgen sig i det Ubegrænsede og taber sig paa en vis Maade i Rummet. Men træffer den paa en Ting, som gjør Modstød, saa indtræder en lignende Virkning som ved Lyset, naar dette falder paa et poleret Legeme, eller ved en Vold af Gummi, der flyver tilbage, naar den kastes ned paa Jorden. Ekkoet opstaar altsaa ved, at Lydbølgen kastes tilbage. Forklaringen af de gjentagne Gjenlyd beror ganske paa de samme Forhold. Lydbølgen kastes fra den ene reflekterende Flade tilbage paa den anden, som en Lystraale mellem to ligeoverfor hinanden stillede Speile. Et af de mærkværdigste Ekkoer af denne Art findes ved Andersbach i Böhmen. Enkelte i en Omkreds af fire Mil spredte Klipper danne Skelettet af et Bjerg og rage for Størstedelen op med sine nøgne Spidser. Der, hvor denne Klippegruppe ender, har man Ekkoet, der gjentager syv Stavelser tre Gange saa tydeligt som vel muligt. Det Sted, hvor de tilbagekastede Lydbølger løbe sammen, ligger ikke langt fra den høieste Fjeldspids; fjerner man sig nogle Strid til den ene eller anden Side, saa giver selv et Pistolstød ingen Gjenlyd.

Det i forrige Aarhundrede saa berømte Ekko i Casa-Simonetta ved Mailand synes nu at være forsvundet, da det ikke omtales af nogen Rejsende i den nyeste Tid. Det

fremkom ved Slottets to fremspringende Fløie og gjentog et Pistolskud fra et af Hovedbygningens Vinduer 56 Gange. Sandsynligvis har en Forandring ved Slottets Bygninger gjort Ende paa denne Fremtoning, der undertiden kunde være til Uleilighed nok for Beboerne.

Det mærkbærdigste Ekko i Verden er vistnok det, som Wrangel beskriver i sin Reise i Siberien, men det ligger saa langt borte, at neppe Noget af Læserne vil faa det at høre. Omrent 250 Verser fra Kirensk indsnævrer Lenafloden af 500 Fod høie Fjeldbægge. Paa dette Sted, der kaldes Tscheki, gjentages et Pistolskud over hundrede Gange, hvorved Knaldene følge efter hinanden som ved en Pelotonild og med en i den Grad forstærket Lyd, at man tror at høre en Artilleriparks Kanontorden. Iøvrigt er det flerdobbelte Ekko, om vel langtfra paa en saa overordentlig Maade som det nævnte i den siberiske Orken, ikke nogen Sjældenhed imellem Bjerge og ved Klippefulde Flodbredder, og paa de Steder, hvor Rejsende sværme om, sørges der ogsaa for at faa det sladderagtige Ekko at høre.

”Ved Slottet New-Kahenelenbogen, opad Rhinen, ligger Loreley, en brat Klippe fuld af Huller, der giver et saa naturligt og stærkt Ekko, at de Forbiseilende øve allehaande Tidsfordriv med Trompeter, Stud og Raab”, stros alt den gamle Merian i Aaret 1665, og mange Tusinder have siden den Tid glædet sig ved Loreley-Klippens Ekko.

I Schweiz, hvor det jævne Hyrdefolk forstaar at drage Nytte af enhver Naturmærkværdighed, hvor man spærrer Kløfter og indhegner Vandsald med Stakitverk, for at den, som ikke betaler, heller ikke skal faa Noget at se, gives der intet mærkværdigt Ekko, hvor ikke en liden Kanon eller en Alpehornblæser staar parat for at vække Bjergets slumrende Gjenlyd. Uagtet trøttende ved en altfor hyppig Gjentagelse hde disse Naturstemmer dog undertiden en sjelden Nydelse. Drog man for nogle Aar siden fra den store Scheideck ned til Grindewald, saa stod der paa Veien ligeoverfor Wetterhorn en fortræffelig Alpehornblæser, en ægte Kunstner, der forstod at afløse det simple Instrument vidunderlige Harmonier. Dyb Stilhed fulgte paa de sidste Toner's Hendsøn — men strax efter kastede det mægtige, herlige Bjergets Kløfter og Vægge de smukke Toner tilbage i unævnelig Skjønhed. Det var en Korsang af oberjordiske Væsner, som om det majestættige Wetterhorn havde fundet Stemmer, der vare værdige nok til i en egen Triumfsang at forkynde hele Verden, hvor stort og ophøiet det er!

Ekkoet er iøvrigt meget forskjelligt i Maaden at lade sig høre. Undertiden hører man kun enkelte Toner afbrudte og raa, ofte ere de skarpe og svingrende, en Forskjellighed, der neppe kan forklares anderledes end ved Bestaffenheden af de reflekterende Flader. I Almindelighed kan dei antages, at gode og tydelige Ekkoer gjentager Lyden stærkere end disse kunne høres paa den dobbelte Afstand, ja gjengive Ordene endog tydeligere end de oprindeligt ere udtalt. Et paaafaldende Exempel herpaa er det udmærkede smukke Ekko, som høres i Midten af den katholicke Kirke i Darmstadt og som utvivlsomt opstaar ved Lydbølgerne's Tilbagekastelse fra den hvalvede Kuppel. Denne Kuppel er 150 Fod høi og Lyden maa altsaa gennemløbe 300 Fod frem og tilbage, en Strækning, paa hvilken man ikke kan høre Taler i det Fri. Desuagtet er Ekkoets Gjenlyd saa stærkt, at de op-

ringelige og de reflekterte Ord kunne høres med lige Styrke af den, der staar et Par Skridt fra den Talende. Hovedgrunden til denne Fremtoning er isølge Munit Modvirkingen af den sitrende Bevægelse, hvori de reflekterende Legemer sættes og hvorved de frembringe en Art Resonants.

Der forekommer i Bygninger undertiden selsomme Ekkoer, som bære Tonen hen til et bestemt Sted. Saaledes kan i et Hjørne af en stor Sal i Konservatoriet for Kunst og Industri i Paris en Person samtale ganske sagte med en anden Person i det modsatte Hjørne, uden at Andre, der staa derimellem, kunne høre det. Et lignende Ekko findes ogsaa i det saakaldte ”hviskende Galleri” (Whispering Gallery) i St. Paulskirken i London og i et Portal i Ruinen af Slottet ved Heidelberg. I alle saadanne Tilfælde kan denne tilshneladende paaafaldende Fremtoning forklares ved Hvalvingens eiendommelige Konstruktion, hvorved der er fremkommet elliptiske Krumninger, hvis Knudepunkter ligge i disse Kroge, saa at de fra den ene udgaende Lydbølger her forenes med den andens.

Egentlig kunde man vente at træffe paa Ekko i de fleste af Bjerge begrændsede Sletter, i Dakløfter, paa indhegnede Pladse og i Gaarde, fortsagt overalt, hvor Udbredelsen af en udstødt Lyd træffer paa Hindringer; men dette er kun sjelden Tilfældet. Det er overhovedet vanskeligt strax at angive, hvor der er en af disse hemmelighedsfulde Naturstemmer, og hvorfor den netop er paa dette Sted og ikke paa noget andet. I Guler, i Fjeldkløfter, hvor der fremspringe Kilder, er Ekkoet meget hyppigt. Undertiden finder man det i Skove, uden at man er istand til at angive den Flade, hvorfra Lyden kastes tilbage, man træffer det ogsaa i vidtstrakte Sletter uden paaafaldende Ujevnheder, endog i Skyer, der ere sønderrevne af Lynild. De paa Skibene udspændte Seil give paa Havet i temmelig betydelig Afstand Anledning til Ekko, hvis Marsag ligesaa hurtigt forsvinder som de selv. Det Ekko, der høres langt fra Menneskebrimlen, har ofte noget melankolsk i sin Klang, der ikke ligger i den menneskelige Stemme, maaste fordi den mangler Livet, fordi den er den blotte Gjenlyd. Men netop derved harmonerer Ekkoet med Bjergenes Ensomhed eller med Skovenes høitidelige Stilhed, hvis tungsindige Indtryk det forhøier. Som den fjerne Klokkelang fra en Landsbykirke stemmer det Sindet til drømmende Bemod og fremkalder blide, fredelige Følelser.

Ogsaa i en sthyfri Atmosfære reflekteres Lydbølgerne, naar Solen med hele sin Kraft udvikler Varmen paa Overfladen, thi ikke paa alle Steder kan Opvarmningen være ens, fordi Jorddampningen, Skyggen og andre Marsager forhindre det. Denne ulige Temperatur bevirker en Mængde opstigende varme og nedsynkende kolde Luftstrømninger af forskjellig Tæthed. Saa snart altsaa en Lydbølge fra en saadan Luftstrøm gaar over i en anden, underkastes den en delvis Reflektion, og om end den tilbagekastede Tone ikke er stærk nok til at danne et Ekko, bliver dog derved den direkte Lyd stærkt svækket. ”Varmen af Drinos store Vandsald”, siger Humboldt, ”er om Natten tre Gange stærkere end om Dagen. Ogsaa i Europa bemærker man dette ved ethvert Vandsald. Hvad kan nu Marsagen heril være i et Bildnis, hvis Stilhed ikke afbrydes af Noget? Tingen er den, at om Natten affjøles Jordens Overflade;

de med Grønsvær eller Sand bedækkede Dele antage en ensartet Temperatur; Atmosfæren gennemkrydses ikke mere af de fine Strømningers varme Luft, som hæve sig lodrette eller paastraa i alle Retninger. I et ensformigt Fluidum forplanter Lydbølgen sig med ringere Vanskelighed, og Lydens Styrke vover, fordi Bølgens Delinger og de delvise Sjenlhd blive sjældnere."

Brevduen.

At sende Breve med Duer er ingen ny Opfindelse. Allerede Grækerne og Romerne sendte Budskab om sine Seire, om Udfaldet af de olympiske Lege og om Gladiatorkæmpinger med Duer til fjerne Egne. Ogsaa i Middelalderen betjente man sig af denne Brevbefordring. Læse fortæller, at Korsfarerne først indtog den hellige Stad, efterat de havde fanget en Due, som skulde bringe Sultan Saladin det Budskab, at Persiens Behersker var paa Veien for at ile ham til Hjælp mod den fælles Fiende. Dette oplysnede de fromme Starer til nye Anstrængelser, der havde det forønskede Udfald. Ved Beleiringen af Harlem i 1573 og af Leiden i 1574 betjente man sig ligeledes af Brevduer. Ved den første faldt en af Wilhelm af Oranien afsendt Due i Hænderne paa Spanierne, som stjød paa alle dem, der fløi hen over Veiren.

Under Napoleon den Første blev næsten altid de i Lotterierne trufne Numre forsendt med Duer fra Paris til Brüssel, ligesom ogsaa større Kjøbmænd i den Tid og senere havde Duer, der bragte Handelsretninger til fjerne Steder. At afrette Duer til Postbud blev isvrigt drevet med sand Lidenskab i Begyndelsen af dette Aarhundrede, navnlig i det nordlige Frankrig. Man bragte det saavidt deri, at Duer kunde affendes til Toulouse, Bordeaux, Marseille, St. Sebastian, ja endog til Rom. Deres skarpe og sikre Blik, deres hyperlige Stedsands gjør dem godt stiftet til at udrette deslige Grinder; dog er de kun paalidelige paa de Limier, for hvilke de er afrettede.

Under Paris's Beleiring i den sidste Krig anvendtes som bekjendt Duer meget til at befordre Budskab mellem Hovedstaden og Provindserne. Disse bevingede Bud var delt i to Partier, de, som fløi ud, og de, som ankom. De Første var opdrættede i Provindserne og holdtes tilbage i Paris. Regjeringen i Paris havde Mandighed over 1100 Duer, som Selskaberne for Opdrætning af Duer i Roubaix og Turcoing havde laant den. Disse Duer var anbragte i det naturvidenskabelige Museum, de blev passede af egne Folk og fodrede med Bisker og Korn. De gjorde Reisen til sit Hjem regelmæssigt i to Timer. Den store Kulde vanskeliggjorde ikke sjelden deres Affendelse og gjorde den undertiden umulig; ikke desto mindre var Duerne til stor Nytte, thi naar de kunde komme bort, var de meget paalidelige. Det var sjelden, at de da ikke ankom til sit Bestemmelsessted, sjønt Lydsterne stadig stjød efter dem.

Brevduen hører til en Art, der er noget større end den

almindelige Due, er temmelig svær og har nogen Lighed med den vilde Due. Medens denne dog har graa Fjer over den hele Krop og sorte Vinger med en hvid Rand, er Brevduen sædvanlig mørkebrun eller ganske sort. Dens Brystmusler ere store og stærke og tyde paa stor Udholdenhed i Flugten. Disse Duers Fortrin bestaa i deres Kjærlighed til Hjemmet og deres skarpe Syn. Ornithologen Kennie siger, at det skarpe Syn alene er Aarsagen til, at denne Due kan udføre dette som oftest vigtige Gjern paa en saa paalidelig Maade, at det altid har vaakt Forbauselse. Slipper man en saadan Due ud af en Cæf, hvori man har puttet den for at unddrage den Synet af Gjenstandene rundt omkring, saa omkredser den først det Sted, hvor den er bleven sat i Frihed, og derefter udbider den Kredse med hvert Minut, medens den tillige stiger høiere og høiere i Luften. Saalænge Diet kan følge Duen, ser man den bestandig stige i Kredse ialtfald saa længe, indtil den kan kjende de Gjenstande, som kunne vise den Veien i den Retning, den skal tage. Ganske den modsatte Bevægelse gjorde en Due, som blev udsendt fra en Luftballon høit oppe. Først styrkede den ligesom lodret ned, derefter bekvæm den Kredse, der bestandigt blev større og større, og sentede sig derpaa dghere indtil den kunde kjende Omgivelserne og saaledes vidste, hvor den skulde flyve hen.

Overdaad hos Romerne.

Man kan aldrig bedre ydmyge og beskæmme vore Tidens Overdaad, end ved at fremstille den i sin hele Latterlighed og Daarskab og vise de Følger, som den i de ældste Tider har paaført hele Folkelag, og som den endnu drager med sig.

Der hører virkelig kun liden Fortjeneste til for at drive Overdaaden ret høit; en dygtig Forcængelighed og mange Prnge er Alt, hvad der udføres. Overdaad og Pragtshge hersker i mange Huse paa den besynderligste Maade.

Romernes Hstorie vidner bedst om Overdaadens sørgelige Følger. I den Tid, da dette Folk endnu levede arbeidsomt og tarveligt, og Helten selv førte Ploven, var det uovervindeligt. Men da Overdaad og Belleuet greb om sig, slappedes Kraften efterhaanden, og Folket blev kvindagtigt, vellystigt og til Spot for sine Fiender. Intet var latterligere end de Opfindelser, som Sandseligheden gjorde for at fremme Overdaaden, og i mange løierlige Moder syntes de langt at overgaa vor Tidsalder.

Det Første, hvori Overdaaden hrede sig, var i kostelige Gæstebud og i Anlæg af de prægtigste Spisesale. Nogle, som Lucullus, havde endog flere saadanne Sale i sit Hus; hvoraf enhver førte Navn efter en Guddom, og hvori der hver Gang brugtes en anden Anretning, andet Bohave og andre Retter. Huskomesteren indrettede sig hver Gang efter det for hver Sal bestemte Pengebeløb; et Gilde i Apollos Sal kostede saaledes 50,000 Drachmer eller \$3000. — Neros Spisesal var især berømt paa Grund af sin pragtfulde og kunstige Bygningsmaade. Loftet og en Del af Sidevæggene dreiede sig ved et Mastineri om Bordet, efterlignede Himlens Bevægelser og fremstillede de

forskjellige Aarstider, hvilke veglede om ved hver ny Anretning; Sommeren var — til et Exempel — ledsaget med et Tordenveir, men istedetfor Hagel og Bladstregu nedregnede Blomster og vellugtende Essenser.

Hos Andre var det Skik at indbyde Gæsterne efter Gratiernes eller Musernes Antal, altsaa ikke over tre eller ikke under ni. Deres Borde med tre Løibænke om kaldtes derfor Triclinia; hver Løibænk var indrettet for tre Gæster. Man laa som bekjendt tilbords, og de tre Løibænke vare anbragte i en Halvkreds eller i Form af en Hesteflo. Indenfor disse stod et smalt Bord af samme Form, hvilket fra den aabne Side blev sludt ind af en Tjener og op til Løibænken, hvorpaa Gæsterne laa med Ryggen vendt til Raboens Bryst.

Paa Keiser Neros Tid florerede allerede Overdaaden. Man havde den Gang Borde af Citrontræ fra Mauritanien, for det Meste purpurfarvede med Forsyldning; de stode paa kunstigt udskaarne Elfenbensfødder. Seneca havde alene fem Hundrede saadanne Borde, paa hvilke han spiste efter Nad.

Heliogabal, "Fraadseren over alle Fraadsere", holdt aldrig et Maaltid, uden det idetmindste kostede \$4000. Man tænke sig kun, et eneste Maaltid! Hans Appetit var sand Galtskab; thi han fandt paa de flaueste Ting, blot de vare usforflammet dyre og vanskelige at tilveiebringe. Almindeligt Kjød turde ikke komme paa hans Bord, men lutter Sjeldenheder, som Posteier af Haneslamme, Paafugletunger, Rattergalæg, Rattergalunge, Posteier, Papegøier og Fasanhoveder osv. Han drev sin Lækkerhed saavidt, at da han hørte, at Fugl Phønix kun var en Gang til i Verden, bød han store Rigdomme til den, der kunde forskaffe ham denne mærkelige Fugl. Han havde det Mundheld, at der gaves ingen behageligere Suppe end Sjeldenheden. Sine Hunde og Løver gav han Fasan- og Paafuglekjød, og selv spiste og drak han aldrig mere end en Gang af det samme Kar. Alt hans Bohave, selv i Soveværelset, var af Guld og Sølv, og i hans Lysekrone brændte aldrig Andet end kostbar Balsam fra Judæa og Arabien.

Den samme Herre var tillige et Umenneske, og der fortælles meget om de grusomme Forlystelser, han tillod sig til Tidsfordriv, medens han sad ved Bordet. Han lod nemlig af Marmor, Træ og Kalk danne forskjellige Ting, der havde en slaaende Lighed med Fødevarer og Lækkerier, og lod et helt Bord dække dermed. Disse lod han bringe til fattige Folk, som han først havde ladet indespærre og udhungre til det Yderste. Naar da disse Ulykkelige kastede sig over det indbydende Bord og kun fandt Træ og Sten, medens Bellugten fra hans rige Taffel endnu mere vakte deres rasende Hunger, da var dette Syn hans bedste Desfert. Undertiden lod han ogsaa sine Gæster beruse sig, og naar de vare faldne i Søvn, indespærre i et Kammer fuldt af Bjørne og Løver, hvilke man havde berøvet Tænder og Kløer. Naar nu disse Ulykkelige bleve vædr og sloge Dinene op, halvdøde af Skræk over det Seltskab, hvori de befandt sig, betragtede Tyranen dette med den inderligste Glæde gjennem et Slughul.

Et af de største offentlige Gæstebud hos Romerne var vistnok det, som Cæsar gav Folket efter sine Triumfer. Han bespiste det ved 22,000 Triclinier, og regner man nu 9 Personer til hvert saadant Bord, se vi, at ikke mindre end 198,000 Mennesker paa en Dag spiste paa hans Beføstning.

I Begyndelsen af det 16de Aarhundrede skrev Regnskabsføreren hos en sachsisk Kurfyrste i sin Bog: "I dag har vor naadige Kurfyrste med samt sit Følge slaaet sig løs, hvorfor jeg har maattet betale 15 Gylden. Det kalder jeg Flothed!" — Hvilken Kontrast!

«Hvor høit en Hest kan hoppe.»

Den 24de Februar 1792 indgif en forgelig Person et Bæddemaal med Mr. Bingham, at en irsk Hest, der tilhørte Sidstnævnte, skulde hoppe over Park-Lanes-Muren ind i Hyde Park. Paa den ene Side har denne Mur en Høide af 6 Fod og 8 Tommer, paa den anden er Terrainet lavere, saa Høiden gaar op til 7 Fod og 5 Tommer. Ved Bæddemaalet blev det bestemt, at Hesten skulde hoppe baade frem og tilbage. Bæddemaalet vandtes med Lethed af Mr. Bingham. I Vinteren 1811 red Mr. Edvard Cross flere Gange over en Mur paa 6 Fod og 7 Tommers Høide.

Bed en Begravelse i London var Præsten kommet til Ordene: Vor henvovede (Broder eller Søster); men da han ikke erindrede, til hvilket Kjøn den Henvovede havde hørt, vendte han sig til en af de Sørgende og spurgte: "Broder eller Søster?" — "Ingen af Delene, Sir! det var bare en Bekjendt af mig — vi vare ikke i mindste Maade beslegtede", svarede den Tiltalte naivt.

«For Sjemmet,»

et Tidsskrift for nyttig og underholdende Læsning, udkommer 2 Gange om Maaneden og koster \$1.50 Aaret i Forstud. Paa 6 betalte Exemplarer gives det 7de frit. Samles større Klubber, gives bedre Betingelser. Nogle fuldstændige Exemplarer af Aargangen 1873 kan endnu faaes tilsendt frit for \$1.50. En tidligere Halvaargang i Oktav, indeholdende blandt Andet "Præstegaarden i Garzen", sendes frit for 60 Cents.

NB. Subskribentsamlere og Andre, der har faaet Udsættelse med Betalingen, anmodes venligst om snarest muligt at indsende Penge.

Adresse Drawer 24,
Decorah, Iowa.

Indhold: En gammel Historie. — Grevens Bibliothek. — Et brændende Bjerg i Sachsen. — Murats Endeligt. — Sardinien. — Naanen. — Min Moders Blomsterhave. — Ekkoet og Akustikens Vidundere. — Brevduen. — Overdaad hos Romerne. — Hvor høit en Hest kan hoppe.

Trykt hos B. Knudsen, Decorah, Iowa.